PREIĻU GALVENĀ BIBLIOTĒKA

NOVADNIEKS

ISSN 1407-9321

LAIKRAKSTS • AGLONAS • LĪVĀNU • PREIĻU • RIEBIŅU • VĀRKAVAS • NOVADAM

● OTRDIENA, 2012. GADA 17. JANVĀRIS ● Nr. 4 (8179) ● Cena mazumtirdzniecībā Ls 0,53

2011. gada demogrāfiskā statistika 5. lappusē

Grozījumi veselības aprūpes noteikumos 6. lappusē

Ieskats rotaļlietu kastē 7. lappusē

ABONĒJIET «NOVADNIEKU»

februārim un turpmākajiem mēnešiem «Latvijas Pasta» nodaļās, pie pastniekiem un «Novadnieka» redakcijā Brīvības ielā 14, Preiļos, un interneta mājas lapā *www.novadnieks.lv* sadaļā «Abonēšana».

Līvānu novada 12. gadadienā godināja labākos pašvaldības darbiniekus

● **Atzīmējot Līvānu novada 12. dzimšanas dienu, tika sveikti labākie domes iestāžu un institūciju darbinieki, piešķirot nomināciju «Gada darbinieks». Sveikšanas brīdī visi tika aicināti vienkopus uz skatuves (attēlā).** Foto: J.Magdaļenoks

14. janvārī Līvānu novada kultūras centrā notika Līvānu novada 12 gadu jubilejas pasākums, kurā piedalījās ap 300 pašvaldības, tās iestāžu, struktūrvienību un kapitālsabiedrību darbinieki, viesi un domes deputāti, informē Līvānu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Ginta Kraukle.

Līvānu novads tika izveidots 2000. gadā, kad, pamatojoties uz Ministru kabineta noteikumiem nr. 411 "Noteikumi par Preiļu rajona Līvānu novada izveidošanu", uz pirmo jaunizveidotā Līvānu novada domes sēdi sanāca kopskaitā 25 deputāti no toreizējās Līvānu pilsētas domes un Rožupes un Turku pagastu padomēm.

Divpadsmit gadus pēc novada dibināšanas Līvānu novads ir 25. lielākais novads Latvijā pēc iedzīvotāju skaita ar vairāk kā 14 000 iedzīvotāju. Tajā apvienojušies pieci pagasti (Rožupes, Turku, Sutru, Jersikas, Rudzātu) un Līvānu pilsēta. Līvānu novada pašvaldība – tas ir ne tikai kompakts un efektīvs domes administratīvais aparāts, bet arī vairāk kā 20 pašvaldības iestādes, trīs pašvaldības uzņēmumi un virkne struktūrvienību, kas nodrošina pašvaldības funkciju izpildi un pakalpojumu sniegšanu iedzīvotājiem.

12 gadu jubilejas pasākumu ievadīja simbolisks atskats uz aizvadīto 2011. gadu, kurš sākās ar elektroenerģijas krīzi, kad Līvānu pilsēta un novads sasalstošā lietus dēļ vairākas dienas periodiski palika bez elektrības, kā rezultātā radās zaudējumi iedzīvotājiem un pašvaldībai.

Novadu veido cilvēki, katru organizāciju – tās darbinieki. Tieši tāpēc — lai pateiktos ikviena līmeņa darbiniekiem — Līvānu novadā pirms septiņiem gadiem nodibināts apbalvojums "Gada darbinieks", kas ļauj pateikties par godprātīgi padarītu darbu ne tikai vadītājiem, bet arī sētniekiem, pavāriem, skolotājiem, atslēdzniekiem, ārstiem un citu profesiju pašvaldības darbiniekiem neatkarīgi no ieņemamā amata. "Ikviens darbs un amats ir nozīmīgs un vajadzīgs. Un gandarījums darbinieku acīs, izskanot viņiem veltītiem cildinošiem vārdiem, ir apliecinājums, ka šāds novērtējums cilvēkiem ir ļoti svarīgs. Ne vienmēr motivēt var tikai ar naudu, svarīga ir arī atzinība, kuras ikdienas steigā varbūt ir par maz," pārliecināts Līvānu novada domes izpilddirektors Uldis Skreivers.

Šogad apbalvojumus saņēma 34 cilvēki. JEĻENA MIHAIĻOVA — SIA "Līvānu dzīvokļu un komunālā saimniecība" juriskonsulte; AINĀRS MUIŽNIEKS — SIA "Līvānu dzīvokļu un komunālā saimniecība" komunālās saimniecības iecirkņa strādnieks; MARIJA SPIDZĀNE — Līvānu 1. vidusskolas tehniskā darbiniece, apkopēja; DAIGA BARKĀNE – Līvānu 1. vidusskolas sociālo zinību un latviešu valodas skolotāja, Vecāku klubiņa koordinatore; MARIJA VAIVODE – ārsta palīdze Rožupes pagastā; NATĀLIJA PIĻUŠINA – J.Graubiņa Līvānu mūzikas un mākslas skolas mūzikas nodaļas teorētisko priekšmetu pedagoģe; ZITA NEICGALE – J.Graubiņa mūzikas un mākslas skolas tehniskā darbiniece, sētniece mākslas nodaļā; STANISLAVS KORSAKS – Sutru pagasta komunālās saimniecības vadītājs;

Turpinājums 2. lappusē.

ZIŅAS

Atbalsta iespējas jaunajiem komersantiem

Pagājušā gada nogalē tika parakstīts sadarbības līgums starp Preiļu novada domi un biedrību «Latgales aparātbūves tehnoloģiskais centrs», kas ir biznesa inkubatora «Ideju viesnīca» operators un sniedz inkubācijas pakalpojumus programmas «Uzņēmējdarbība un inovācijas» aktivitātes «Biznesa inkubatori» ietvaros. To finansē Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra.

Kā informē Preiļu biznesa inkubatora vadītāja Ineta Liepniece, izveidots biznesa inkubators «Ideju viesnīca Preiļi». Līdz ar to jaunajiem komersantiem, ar kuriem tiks noslēgts inkubēšanas līgums, tiks nodrošināti subsidētie pakalpojumi, telpu un komunikācijas pakalpojumi, pat juridiskās adreses nodrošināšana.

Kopējais subsīdijas apmērs vienam komersantam viena inkubēšanas gada laikā ir līdz 10 000 latiem. Biznesa inkubatorā varēs uzturēties līdz trim gadiem. Sīkāka informācija pieejama interneta mājas lapā *www.idejuviesnica.lv* un pa tālruni 26636243.

Piedalīsies projektā par publisko interneta pieejas punktu attīstību

Vārkavas novada dome izskatīja Valsts Reģionālās attīstības aģentūras (VRAA) vēstuli par publisko interneta pieejas punktu attīstību. VRAA ir uzsākusi darbu pie projekta pieteikuma «Publisko interneta pieejas punktu attīstība» izstrādes. Projekta mērķis ir palielināt plašākam iedzīvotāju lokam iespējas lietot publisko internetu, veicināt piekļuvi publiskās pārvaldes un komercsabiedrību piedāvātajiem elektroniskajiem un citiem pakalpojumiem, un informācijai, lai veicinātu iedzīvotāju iekļaušanos sabiedrības sociālajos, ekonomiskajos un kultūras procesos. Tādējādi vienlaikus tiks uzlabota viņu dzīves kvalitāte. Projekta ietvaros ir atbalstāmas šādas darbības: jaunu publisko interneta pieejas punktu izveidošana un esošo punktu būtiska funkcionalitātes paplašināšana. Vārkavas novada domes sēdē tika pieņemts lēmums piedalīties projektā «Publisko interneta pieejas punktu attīstība».

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Mediķi pērn saņēmuši īpaši daudz administratīvo sodu

Pērn Veselības inspekcija (VI) administratīvos sodus piemērojusi 262 ārstniecības personām, kas ir par 29 mediķiem vairāk nekā 2010. gadā, ziņo LETA. Kopumā VI pērn ir izskatījusi 1153 iesniegumus par veselības aprūpes kvalitāti un darbspējas ekspertīzi, no tiem 732 gadījumos veiktas pārbaudes. Administratīvie sodi tika piemēroti 262 ārstniecības personām, tostarp izteikts viens brīdinājums. Administratīvie sodi piemēroti 18 036 latu apmērā. Savukārt 2010. gadā izskatīti 1097 iesniegumi par veselības aprūpes kvalitāti un darbspējas ekspertīzi un pārbaudes veiktas 766 gadījumos. Savukārt administratīvie sodi 2001. gada bija piemēroti 233 ārstniecības personām 12 495 latu apmērā. VI ir Veselības ministrijas pakļautībā esoša valsts pārvaldes iestāde, kas izveidota 2007. gadā. Inspekcija īsteno valsts uzraudzību veselības nozarē, mazinot riskus sabiedrības un personu veselībai, īpašu uzmanību pievēršot sadarbībai ar klientiem. VI darbības virzieni ir ārstniecības iestāžu kontrole, veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības un valsts budžeta līdzekļu izlietojuma uzraudzība un kontrole, veselības aprūpes kvalitātes un darbspējas ekspertīzes kontrole, ārstniecības iestāžu, ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistra uzturēšana, farmaceitiskās darbības uzņēmumu un zāļu aprites kontrole, paaugstināta riska objektu kontrole, iedzīvotāju veselību ietekmējošo faktoru uzraudzība, kontrole ķīmisko vielu un ķīmisko maisījumu tirdzniecības, kosmētikas līdzekļu drošuma jomā, medicīnisko ierīču izplatīšanas un lietošanas (ekspluatācijas) kontrole, liecina iestādes mājas lapā publicēta informācija.

Latvijas Pasta loterijā ceļojumu uz Austrāliju iegūst Dundagas iedzīvotājs

Latvijas Pasta 2012. gada preses abonēšanas kampaņas laikā rīkotās loterijas izlozes galveno balvu — ceļojumu divām personām uz Austrālijas Zelta krastu – laimējis Leons Langmanis no Dundagas novada. Par to informēja Latvijas Pasta sabiedrisko attiecību speciāliste Agija Tērauda. Langmaņa abonements, kas noformēts žurnālam «36,6°C», izlozēts starp vairāk nekā 464 000 preses izdevumu abonementu. Izlozes uzvarētājs balvā iegūst pilnībā apmaksātu astoņu dienu ceļojumu divām personām uz Austrālijas Zelta krastu ar nakšņošanu kādā no ekskluzīvajām piekrastes viesnīcām. Ceļojuma uz Austrālijas Zelta krastu izlozē piedalījās visi preses izdevumu abonementi, kas Latvijas Pastā 2012. gadam noformēti vismaz uz vienu mēnesi un vismaz vienam preses izdevuma nosaukumam.

Jaunzeme-Grende deklarē 170 000 latu parādus

Stājoties kultūras ministres amatā, Žaneta Jaunzeme-Grende (VL-TB/LNNK) deklarējusi 244 500 eiro (171 835 latu) parādsaistības, liecina viņas Valsts ieņēmumu dienesta (VID) Publiskojamo datu bāzē pieejamā valsts amatpersonas deklarācija, ziņo LETA. Aizdevumos ministre izsniegusi kopumā 148 466 latus, savukārt skaidrā naudā uzkrāti 5100 lati, 4000 eiro (2811 lati) un 1000 ASV dolāri (549 lati). Ministrei 311 latu uzkrājums bijis «Nordea Bank Finland Plc» Latvijas filiālē un 124 lati uzkrāti AS «SEB banka». Jaunzemei-Grendei pieder zeme un ēka Drabešu pagastā. Ministre arī norādījusi, ka deklarācijas iesniegšanas brīdī – pērnā gada novembrī – tiek pabeigts 2011. gada 29. septembrī noslēgtais nekustamā īpašuma pārdošanas līgums, kurā viņa pārdod sev piederošo nekustamo īpašumu Ķīpsalas ielā 21 par 288 000 eiro (202 407 latiem). No pārdošanas summas tiek dzēstas hipotekārās parādsaistības 196 000 eiro (137 749 latu) apmērā, norādīts deklarācijā. Jaunzemei-Grendei pieder 14 363 SIA «RE polise» kapitāla daļas 14 363 latu vērtībā, 2000 kapitāla daļas SIA «Rade 3» 2000 latu vērtībā, kā arī 900 SIA «Izaugsmes kvartāls» kapitāla daļas 900 latu vērtībā. Politiķe deklarējusi valdes locekles amatus SIA «Zīlupes pērle», «RE Polise», «Rede 3» un «Izaugsmes kvartāls», padomes priekšsēdētājas amatu AS «Tērvetes AL», padomes priekšsēdētājas amatu Imanta Ziedoņa fondā «Viegli» un amatu Eiropas kustības Latvijā valdē.

Sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.
Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.
Izdevējs – SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».
Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.
Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv
Tālr. 65307056, mob. tel. 29410288 (redaktorei), 65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana), 65307058, 65307059 (žurnālistiem). Fakss 65307057.
Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.
Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.
Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (otrdien, piektdien).

Jo vairāk tev paziņu un cilvēku, kas saskata tevī labo, jo veiksmīgāks būsi.

Līvānu novada 12. gadadienā godināja labākos pašvaldības darbiniekus

Sākums 1. lappusē.

ARTŪRS VILCĀNS – Jersikas pagasta pārvaldes vadītājs; JĀNIS ZNOTIŅŠ – draudzes un Līvānu pilsētas kapsētas uzraugs, ēku un apsaimniekojamās teritorijas pārzinis; GATIS PELĒĶIS – novada domes juriskonsults; MIĶELIS BALTMANIS – novada domes zemes ierīcības inženieris; LĪGA GEDUŠA – novada domes kancelejas sekretāre; ILGVARS OTAŅĶIS – novada domes automašīnas/autobusa vadītājs; INĀRA PASTARE-MEIKALIŠA — SIA "Līvānu slimnīca" aprūpes nodaļas ārste, ģimenes ārste; JANĪNA PŪGA – Sutru pamatskolas skolotāja; ILGA PEISENIECE – novada Izglītības pārvaldes vispārizglītojošo skolu speciāliste; INTA BOGDANOVIČA – novada bāriņtiesas darbiniece; MAIJA JASINSKA – Rožupes pamatskolas deju kolektīvu vadītāja, skolas bibliotekāre; RUTA VILCĀNE – Rudzātu vidusskolas direktora vietniece izglītības jomā; JĀNIS PINTĀNS – Rudzātu vidusskolas sporta skolotājs; JEVGENIJS BUTORINS – Līvānu bērnu un jauniešu centra deju studijas "Inter" vadītājs; AINA PUTNIŅA - pirmsskolas izglītības iestādes "Rūķīši" mūzikas skolotāja; PĀRSLA PABĒRZA – pirmsskolas izglītības iestādes "Rūķīši" mūzikas skolotāja; ANITA SVENČE – novada vakara (maiņu) vidusskolas direktora vietniece izglītības jomā, informātikas skolotāja; LIENE SURGUNTE – Jersikas pamatskolas skolotāja; PĒTERIS SKREBELIS – SIA "Līvānu siltums" katlumājas kontroles mēraparātu un automātikas elektroatslēdznieks; NATĀLIJA VĀRPSALIETE – Rudzātu speciālās internātskolas mājturības un tehnoloģiju, krievu valodas un literatūras skolotāja; VERA VOLKOVA – Rudzātu speciālās internātskolas medicīnas māsa; ANITA SKREBELE-STIKĀNE alternatīvās aprūpes pakalpojumu centra "Rožlejas" vadītāja līdz 2011. gada nogalei; VENERANDA UŠACKA – Līvānu 2. vidusskolas medicīnas māsa; GUNTA PAUNIŅA – Līvānu 2. vidusskolas latviešu valodas un literatūras skolotāja; MAIJA ANCĀNE – Jaunsilavas pamatskolas skolotāja; INITA PAEGLE – Latgales mākslas un amatniecības centra kultūras tūrisma organizatore.

Ikviens no viņiem saņēma gan īpaši gatavotas medaļas un ziedus, gan arī pateicības rakstu ar ikkatram personīgi veltītiem labajiem pateicības vārdiem. Pasākumā klātesošos sveica domes priekšsēdētājs Andris Vaivods, priekšsēdētāja vietniece Aija Usāne un domes izpilddirektors Uldis Skreivers, kā arī pārstāvji no Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas, Latgales reģiona attīstības aģentūras, Latgales plānošanas reģiona, kā arī diplomātiskā korpusa pārstāvji.

Par atpūtu gādāja mūziķi un teātra mākslinieki, bet pasākuma izdevumus, maksājot dalības maksu, sedza paši novada iestāžu un uzņēmumu darbinieki.

Pēc 10 gadu plānošanas beidzot ieviesīs elektroniskās identifikācijas kartes

Pēc 10 gadu ilgas muļļāšanās Latvijā šogad līdzās pasei tiks ieviests jauns personu apliecinošs dokuments — personas apliecība (ID karte). To paredz jaunais Personu apliecinošu dokumentu likums, kuru šodien trešajā un galīgajā lasījumā pieņēma Saeima. Plānots, ka likums varētu stāties spēkā tuvāko divu mēnešu laikā.

«Personu apliecību ieviešana būs ieguvums iedzīvotājiem, it īpaši tiem, kuri bieži dodas uz ārzemēm. Apliecības varēs izmantot kā ceļošanas dokumentu, dodoties uz Eiropas Savienības vai Šengenas zonas valstīm,» skaidroja Saeimas Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijas priekšsēdētājs Ainars Latkovskis.

Tāpat personas apliecībā plānots iekļaut elektronisku informāciju, kas palīdzēs veikt tās īpašnieka identitātes elektronisku pārbaudi. Turklāt jaunās identifikācijas kartes varēs izmantot arī elektroniskajā parakstā. «Tas gan nenozīmē, ka visiem iedzīvotājiem uzreiz obligāti vajadzēs izņemt jaunās apliecības, tas būs katra paša ziņā,» norādīja komisijas priekšsēdētājs.

Jaunajā likumā noteikts, ka situācijās, kad Latvijas pilsonis vai nepilsonis ārzemēs būs pazaudējis pasi, personas apliecību varēs izmantot kā atgriešanās dokumentu. Līdz ar to nebūs nepieciešams vērsties Latvijas vēstniecībā, lai saņemtu atgriešanās apliecību.

Elektroniskās identifikācijas kartē iekļaujamās informācijas apjomu un saturu, informācijas izveidošanas, aktivizēšanas, deaktivizēšanas un atjaunošanas kārtību, kā arī lietošanas ierobežojumus

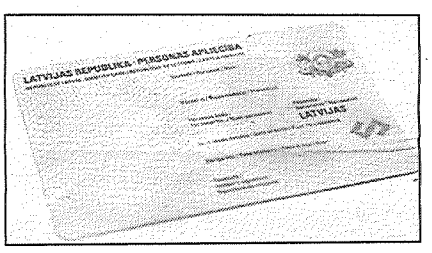

noteiks Ministru kabinets.

Par personas apliecību būs jāmaksā valsts nodeva, taču plānots, ka tā būs mazāka nekā par pases saņemšanu.

Paredzēts, ka elektroniskās identifikācijas kartes ārzemniekiem, bezvalstniekiem, bēgļiem, personām, kam piešķirts alternatīvais statuss vai pagaidu aizsardzība, kā arī trešo valstu pilsoņiem un nepilsoņiem, kas ieguvuši Eiropas Savienības pastāvīgā iedzīvotāja statusu, vienlaicīgi kalpos arī kā uzturēšanās atļauja.

Tramdīs profesionālos pabalstu saņēmējus

Ir cilvēki, kuri uzskata: man pienākas palīdzība, un labāk gadiem saņem pabalstus, nekā meklē darbu. No šī gada «profesionālajiem» pabalstu saņēmējiem dzīve padarīta grūtāka. LM arī sola risinājumus, lai strādāt kļūtu izdevīgāk, raksta laikraksts «Diena».

Domās, kā pabalsta saņēmējus ievilkt darba tirgū

Labklājības ministre Ilze Viņķele laikrakstam norāda, ka liels skaits iedzīvotāju, kuri atbilst trūcīgas personas statusam, «pēc profesionālajām kvalitātēm darba tirgū kvalificējas zemākā atalgojuma segmentam». Tādēļ, iegūstot darbu ar mazu algu, ienākumi varētu nebūt daudz lielāki par pabalstu. Turklāt atbalsta apjoms, kas pienākas no pašvaldības un valsts, kaut vai bezmaksas veselības aprūpe, saruktu. Tāpēc LM pašreiz izstrādā priekšlikumus, kā ilgstošos bezdarbniekus ievilkt darba tirgū. Ministre saka — ministrija izsver, vai ir radāmi kādi specifiski atbalsta veidi, piemēram, transporta kompensācija, lai cilvēki var izbraukāt uz darbu.

Pašvaldības pamanījušas, ka, piemēram, ģimenes ar lielu bērnu skaitu pabalstos saņem pat vairākus simtus latu un vecākus motivēt strādāt ir grūti. «Trūcīgajiem strādāt nav izdevīgi,» lakoniski «Dienai» teica kādā pašvaldībā.

Šogad vairākas izmaiņas

Trūcīgajām personām, kuras saņem palīdzību, piemēram, GMI pabalstu, šogad ir izmaiņas — kādi no viņiem var nekvalificēties GMI pabalsta saņēmēju statusam, arī viņu kopējais ienākumu apjoms varētu sarukt, jo, aprēķinot pabalstu, ienākumos ieskaita vairākus pabalstus, ko iepriekš neieskaitīja. Labklājības ministre norāda: «GMI ir ļoti specifisks pabalsts, kas cilvēkam jāsaņem galējas krīzes gadījumā,» tāpēc vajadzētu koncentrēties uz to, lai GMI pabalsta saņemšanas laiks ir maksimāli īss, jo cilvēkam jātiek no šī krīzes stāvokļa ārā.

Šī gada maijā valsts pārstās maksāt 20% līdzfinansējumu dzīvokļu pabalstam, to pilnībā pārliekot uz pašvaldību pleciem, taču visu gadu valsts turpinās uz pusēm ar pašvaldībām finansēt GMI pabalstu. Grozījumi likumā attiecas arī uz «profesionālo» pabalstu saņēmēju pienākumiem, tie ir spēkā no pērnā gada 30. decembra. Piemēram, sociālās palīdzības pabalstu pieprasītājiem būs jāreģistrējas Nodarbinātības valsts aģentūrā kā bezdarbniekiem. Iepriekš varēja būt tikai darba meklētāji. Pašvaldībai ir arī tiesības viņus iesaistīt darba un sociālo prasmju saglabāšanas, atjaunošanas un apgūšanas pasākumos līdz 12 stundām nedēļā, kas rada labumu sabiedrībai.

Ja klients atteicies no līdzdarbības vai noteiktā laikā nav iesaistījies pasākumos savas sociālās problēmas risināšanai, pabalsts tiek samazināts par viņa daļu. Tas notiek arī tad, ja klients sniedzis nepatiesas ziņas vai atteicies sniegt ziņas par ienākumiem un īpašumiem. Ja pabalsts izmaksāts nepamatoti klienta vainas dēļ, viņam ir pienākums saņemto pabalstu atlīdzināt pašvaldībai.

Teātra diena Preiļu 2. vidusskolā

Kā brīnums Jaunā gada priekšvakarā mūsu skolā notika Teātra diena, kuras laikā mazie aktieri paši rādīja brīnumus saviem skatītājiem. Šogad tēma bija pasaka. Tā kā pasaka ir fantāziju pasaule, uzstāšanās bija jautra — ar mūziku un dejām. Aktieri ļoti centās parādīt savu varoņu raksturu, iejusties viņu tēlos. Pie tam skolēni runāja trijās valodās — latviešu, krievu un angļu. Ciemos uz teātra svētkiem bija ierādusies arī pasaku Feja, viņa ar dažādiem uzdevumiem pārbaudīja skolēnu zināšanas par pasakām.

Mūsu skolā teātris patīk visiem, tāpēc arī aktieru bija daudz — sākot ar ceturto klasi, visas pamatskolas klases un vēl 10. klases skolēni. Sagatavoties svētkiem jaunajiem aktieriem palīdzēja viņu skolotāji — Ludmila Martinova, Larisa Arestova, Natālija Kondratjeva, Rita Lazda, Nadežda Sadovnikova un Marija Onufrijeva. Svētki nevar izdoties bez mūzikas, dejām, dekorācijām un kostīmiem, tāpēc liels paldies visiem skolotājiem, kuri palīdzēja sagatavoties.

Mēs ticam, ka brīdī, kad aizvērās priekškars, pasaka nav beigusies. Tā palika jauno aktieru un skatītāju dvēselēs.

L.Arestova,
Preiļu 2. vidusskolas valodu katedras vadītāja

● **Preiļu 2. vidusskolas audzēkņiem nekādas problēmas nesagādā lomu tekstu mācīšanās latviešu, krievu un angļu valodā.**

Preiļu novada ģerboņa skice iesniegta apstiprināšanai Heraldikas komisijā

Noslēdzies Preiļu novada ģerboņa un logotipa skiču izstrādes konkurss. Kā bija paredzēts nolikumā, 2. decembrī beidzās atkārtotā konkursa darbu iesniegšana. Šajā reizē konkursā piedalījās pieci dalībnieki un tika saņemtas 20 ģerboņa skices, bet viens dalībnieks bija iesūtījis skices novada logotipam, informē Preiļu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Maija Paegle.

No iesniegtajām logotipa skicēm neviena netika izvirzīta apstiprināšanai domē, un komisija un domes deputāti nolēma konkursu uz logotipa izstrādi atkārtoti vairs neizsludināt.

Par ģerboņa skiču konkursa uzvarētāju komisija vienbalsīgi atzina mākslinieku no Rīgas Vladimiru Ladusānu, izvēloties vienu no viņa iesniegtajiem darbiem. Pagājušā gada 22. decembra domes sēdē deputāti apstiprināja komisijas ieteikto ģerboņa skici, nolemjot to virzīt apstiprināšanai par Preiļu novada ģerboni LR Kultūras ministrijā un Heraldikas komisijā.

Šī gada pirmajā nedēļā ģerboņa skice kopā ar nepieciešamo dokumentāciju ir iesniegta Heraldikas komisijā un 26. janvārī domes pārstāvim kopā ar mākslinieku jāpiedalās Heraldikas komisijas sēdē ar pamatojumu par skices izvēli.

Heraldikas komisijas priekšsēdētāja vietniece, mākslas zinātniece Ramona Umblija telefona sarunā pastāstīja, ka pirmajā sēdē komisija izvērtēs skices atbilstību valsts heraldikai un pēc nepieciešamo materiālu sagatavošanas nākamajā komisijas sēdē skici varētu apstiprināt par pašvaldības ģerboni.

Vladimira Ladusāna izstrādātajā skicē uz zeltaina un zaļa fona attēlots melns krauklis, no kura labajā pusē augšējā stūrī uz zaļa fona novietota zeltaina četrlapu āboliņa lapiņa. Krauklis raksturo Preiļu vēsturisko mantojumu, kurš kā gudrības, spēka un drosmes simbols ir bijis grāfu Borhu dzimtas ģerboņi un attēlots 1938. gadā apstiprinātajā Preiļu pilsētas ģerbonī. Klāt pievienotā āboliņa lapiņa raksturo visus četrus Preiļu novada pagastus. Ģerboņa skices pamatkrāsas ir atstātas iepriekšējās — zeltainā un zaļā, kuras tiek izmantotas gan Preiļu pilsētas ģerbonī, gan karogā.

Izvērtējot konkursa darbus, tika ņemti vērā nolikumā paredzētie noteikumi, ka skicei jāatbilst ģerboņu izstrādāšanas pamatprincipiem, tai jābūt lakoniskai un viegli uztveramai, lai tā kalpotu kā Preiļu novada atpazīstamības zīme starp pārējām pašvaldībām.

Šobrīd Heraldikas komisijā ir apstiprināti 65 novadu ģerboņi, pieci ir iesniegti izvērtēšanai, bet pārējām pašvaldībām ģerboņi jāapstiprina līdz šī gada beigām, jo ir iecere katra novada simboliku apkopot grāmatā, kurai būs vēsturiska vērtība.

● **Preiļu novada ģerbonī mākslinieks iecerējis attēlot melno kraukli, pilsētas simbolu kopš Borhu laikiem, kā arī āboliņa četrlapīti.**

DOMES LĒMUMI

Būvēs automašīnu stāvvietu

Domnieki izskatīja Celtnieku ielas 7. un 8. nama iedzīvotāju iesniegumu un nolēma atbalstīt viņu vēlmi pie mājas ierīkot automašīnu stāvlaukumu. SIA «AVERITA» jau izvērtējusi būvdarbu apjomu un sagatavojusi izmaksu tāmi, tāpēc deputāti lēma, ka darbu veikšanai nepieciešamos līdzekļus paredzēs šī gada budžetā. Nolemts, ka pavasarī saskaņā ar arhitekta apstiprināto skici varēs uzsākt būvdarbus.

Atjaunos apgaismojumu Lauku ielā

Domes sēdē izskatīta akciju sabiedrības «Sadales tīkls» Austrumu reģiona attīstības daļas vadītāja Raimonda Goģa vēstule. Deputāti vienbalsīgi pieņēma lēmumu piedalīties Lauku ielas apgaismojuma tīklu rekonstrukcijā vienlaicīgi ar «Sadales tīkla» organizētajiem līnijas rekonstrukcijas darbiem.

Nolemts, ka rekonstrukcija notiks saskaņā ar izstrādāto tehnisko projektu, bet darbu veikšanai nepieciešamos līdzekļus (10 000 latu un 2200 latu PVN) paredzēs šī gada budžetā.

Lēma par līdzekļu piešķiršanu

✔ Izskatīts Preiļu 2. vidusskolas direktora Oļega Hļebņikova iesniegums par skolas triju deju kolektīvu piedalīšanās izdevumu apmaksu mūsdienu deju lielkoncertā Madonā, sedzot transporta izdevumus 117 latu apmērā, deju autortiesības 60 latu apmērā par katru, tērpu šūšanu grupai «Neposedi» 80 latu apmērā. Deputāti vienbalsīgi atbalstīja šo iesniegumu un nolēma līdzekļus piedalīšanās izdevumu apmaksai novirzīt no novada domes budžeta sadaļas «Ieņēmumi no nekustamā īpašuma nodokļa».

✔ Atbalstīts SIA «Preiļu saimnieks» valdes priekšsēdētāja Jāņa Mūrnieka un domes finanšu komitejas sēdes lēmums, ar kuru nolemts piešķirt līdzekļus uzņēmumam pilsētas ikdienas uzturēšanas darbu veikšanai un objektu apsaimniekošanai 8350,99 latu apmērā. Finansējums novirzīts no budžeta sadaļas «Ieņēmumi no iedzīvotāju ienākuma nodokļa».

✔ Domes sēdē izskatīts jautājums par materiāla pabalsta piešķiršanu ārkārtas gadījumā. Nolemts piešķirt saimniecībai «Vēris» materiālo pabalstu 200 latu apmērā ēku atjaunošanai, jo pagājušā gada 1. novembrī saimniecībā izcēlās ugunsgrēks un nodega saimniecības ēkas. Nepieciešamie līdzekļi rasti budžeta sadaļā «Ieņēmumi no nekustamā īpašuma nodokļa».

Gadu beidza ar grozījumiem pamatbudžetā

Pagājušā gada pēdējā domes sēdē deputāti nobalsoja par grozījumu veikšanu saistošajos noteikumos «Par Preiļu novada 2011. gada pamatbudžetu». Ieņēmumu un izdevumu daļa palielināta par 266 565 latiem.

Ieņēmumu daļu palielināja: finansējums projektam «Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība Preiļu novada Pelēču ciemā» par 53 370 latiem; finansējums projektam «Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība Preiļu novada Prīkuļu ciemā» par 43 514 latiem; finansējums no Kultūrkapitāla fonda Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejam par 800 latiem; ieņēmumi no nekustamā īpašuma nodokļa par ēkām un mājokļiem par 14 000 latiem; ieņēmumi no azartspēļu nodokļa par 2000 latiem; ieņēmumi no iedzīvotāju ienākuma nodokļa par 150 931 latu; ieņēmumi no maksas pakalpojumiem Preiļu Valsts ģimnāzijai par 1950 latiem.

Izdevumu daļa palielināta sekojoši: sociālajai nodrošināšanai — 8193 lati; izglītībai — 49 730 lati; vispārējiem valdības dienestiem — 11 150 lati; teritorijas attīstībai un apsaimniekošanai — 120 409 lati; pārējai ekonomiskajai darbībai — 26 480 lati; kultūrai un sportam — 4740 lati; pārējiem budžeta izdevumiem — 19 963 lati; aizņēmumu un procentu samaksai — 25 900 lati.

Lēma par situāciju Aizkalnes pagastā

Iedzīvotāju neapmierinātība ar situāciju Aizkalnes pagastā («Novadnieks» par to rakstīja 2011. gada 13. decembra numurā) likusi novada domes deputātiem analizēt notiekošā cēloņus un pieņemt attiecīgus lēmumus.

Nolemts uzdot novada attīstības un infrastruktūras jautājumu komitejai izstrādāt pagastu valdes nolikumu. Izpilddirektoram Vladimiram Ivanovam uzdots izvērtēt Aizkalnes pagasta lietvedes darbību, bet kultūras centra vadītājam Guntim Skrimblim — Aizkalnes tautas nama kultūras darba organizatores darbību. Sociālo, izglītības un kultūras jautājumu komitejai uzdots izvērtēt iesniegtos priekšlikumus sociālās dzīvojamās platības piešķiršanas noteikumos.

Noteikta uzturēšanās maksa sociālajā centrā

Domes sēdē apstiprinātas uzturēšanās izmaksas ģimenei ar bērniem (bērns — vecumā līdz 18 gadiem un mācās vispārizglītojošajā vai profesionālajā izglītības iestādē). Tie būs 50 lati mēnesī. Summā ietilpst īres maksa, dzīvojamās telpas lietošanas izmaksas — apkure, ūdens un kanalizācija, atkritumu izvešana, elektroenerģija. Šāda maksa būs spēkā no 1. janvāra līdz 30. jūnijam.

Sagatavots pēc Preiļu novada domes sēdes protokola

Lappusi sagatavoja L.Kirillova

Man Latgola pi sirdis stuov

Līvānos janvāra sākumā tuvu cilvēku lokā tika nosvinēta Tautas lietišķās mākslas studijas «Dubna» dibinātājas **MONIKAS MANČINSKAS** 90 gadu jubileja. Meita Renāte un dēls Norberts uz māmuļas svinībām brauca no Rīgas, kur viņi dzīvo ar savām ģimenēm, un vairāku gadu desmitu garumā ritējis arī jubilāres darbīgais un radošais mūžs. Savukārt «Novadnieka» žurnālisti, lai intervētu Monikas kundzi, devās uz Riebiņu novadu. Gods kam gods, pirms pāris gadiem novada uzbūvētais jaunais ceļš, līkloču vīdamies pāri un apkārt pauguriem, ērti aizved līdz nelielajam sānceliņam, pa kuru nokļūt Baltrožu mājās. Nams nesen uzcelts, plašs, un, kaut arī iekšdarbi pilnībā vēl nav pabeigti, vienā mājas daļā dēls mammai ierīkojis ērtu mitekli, kur visas pilsētnieciskās ekstras — ūdens no krāna, vanna un duša ar silto ūdeni, skalojamā tualete. Aiz logiem ziemeļvējš griež puteni. Istabas siltumā sēžot, pa plašajiem logiem uz visām pusēm redzams, kā sniegs pamazām pārklāj uzkalnus, līdz arī netālais mežs saskatāms kā caur baltu miglu. Baltrozes — tēva mājas — viena no Monikas mīļākajām vietām uz visas pasaules. Bet uz jautājumu, vai sevi vairāk uzskata par rīdzinieci, Riebiņu novadam piederīgu vai līvānieti, kur tik daudz enerģijas ieguldījusi studijas «Dubna» darbībā, viņa atbild, — *man Latgola pi sirdis stuov.*

● **Tagad izbaudu mieru, atpūtu, jo viss mūžs aizritējis vienos darbos, rūpēs, skriešanā un steigā, saka Monika Mančinska, priecājoties par 90 gadu jubilejā saņemtajiem ziedu klēpjiem.** Foto: A.Šņepsts

Baltrozēs, kur baltas rozes auga

Stāsts par māju nosaukumu ir smeldzes apvīts. Monikas bērnībā, kad tēvs iekopis šo zemes gabalu un uzcēlis mājas, te auga daudz baltu rožu, ko papildināja arī viņa pati. Balti ziedējusi arī mātes ieaudzētā roze, kuras stādiņu viņai savulaik uzdāvinājuši kungi Pēterburgā, kur māte kalpojusi. Vēlākos gados, jau dzīvojot Rīgā, pie Monikas ģimenes mājas auga 64 šķirņu rozes. Viņa atceras, kā, būdama Jaunaglonas sieviešu ģimnāzijas audzēkne, te mēdza gatavoties eksāmeniem, kad pāri kā sniegs bira baltas ziedlapas un apkārt vijās salds aromāts. Padomju laikos mājā bija citi iedzīvotāji. Tēva zemi atguva 1990. gadā, bet ne māju, ne rožu vairs nebija. Kādu nelielu daļu gan izdevies atjaunot, jo savulaik stādi bija devīgi dāvināti arī kaimiņiem, auga viņu dārzos, bet spēki gājuši mazumā, un tik lielu rožu audzi kā kādreiz tā arī nav izdevies iekārtot. Bet ne tikai balto rožu stādījumi Monikai saistās ar bērnības gadiem. Māte Agate Upeniece (1890. — 1986.), dzimusi Utināne, bijusi liela dziedātāja, rokdarbniece, prata aust, adīt, dziedāja baznīcas korī. Tēvs Aloizs Upenieks (1880.) bijis labs amatnieks, gatavojis koka kubulus, spaiņus, karotes, zirgu sakas, lokus, apkalis zirgus, gatavojis arī metāla zirglietas, ragavas, ratus, mācējis ārstēt zirgus, tīrīt lopiem nagus, dzinis vīveles, tārpus. Pirmajā Pasaules karā kopis armijas zirgus. Pratis pīt no skaliem, klūgām, salmiem grozus, sētuves un citus traukus, mācējis kurpnieka darbu, ģērēt ādas un šūt kažokus. Ģimenē auga viens dēls un četras meitas. Dzīves ceļi Monikas brāli aizveda uz Kanādu, kur viņš arī mira, bet visas māsas, no kurām Monika ir vecākā, joprojām priecājas par dzīvi. Vietējās sabiedrības dzīvē galvenā loma bijusi baznīcai, pie kuras organizētas biedrības cilvēku izglītošanai. Notika kursi lauksaimniecībā, dārzkopībā, mājturībā. Mamma piedalījās tajos visos, dziedāja arī baznīcas korī. Ģimenē valdīja inteliģences gars un darbīgums, kas lielu iespaidu atstāja uz visu turpmāko Monikas dzīvi.

Pirmie skolas gadi aizvadīti Preiļu sešklasīgajā pamatskolā. Vēsturi mācījis Preiļu Aizsargu organizācijas vadītājs Antons Dzenis. Stāstot par Latvijas brīvības cīņām, uz skolu uzaicinājis karavīrus, kuri piedalījās Tīreļpurva un Ložmetējkalna kaujās. Skolā mācīja mīlēt savu Latviju. Pēc tam meitene mācījās Jaunaglonas ģimnāzijā, bet pa vasarām, lai nopelnītu skolas naudu, strādāja Aglonas baznīcas saimniecībā. Ģimnāzijā mācījās dažādus priekšmetus, apguva vairākas valodas, tostarp arī latīņu. Pat starpbrīžos nācies runāt vācu valodā, jo klostera māsas lielākoties bija vācietes.

Atceroties Ulmaņlaikus, Monika teic, ka toreizējais prezidents centās latviskot Latviju, aizliedza daudzus latgaliskus pasākumus. Toties saimnieciskā ziņā Latgale stipri uzplauka. Zemniekiem bija pieejami aizdevumi uz izdevīgiem procentiem bankās dzīvojamo un saimniecības ēku būvei. Ja kūts tika uzbūvēta pēc visiem noteikumiem, procentus atmaksāja valsts. Vēl tagad daudzviet redzamas tajā laikā celtās ēkas.

1944. gadā Monika strādāja par skolotāju Aglonas pagasta Skuju pamatskolā, kura atradās prāvesta Madelāna tēva mājās. Vācu karaspēks atkāpās, krievu karaspēks nāca iekšā. Aglonas baznīcas tornī vācu armija bija iekārtojusi skatu torni, un visiem bija skaidrs, ka baznīcu krievi bombardēs. Liela daļa mācītāju jau bija aizbraukuši uz Rīgu, lai tālāk dotos uz ārzemēm, — Sloskāns uz Beļģiju, Kokins uz Kanādu un tamlīdzīgi. Palikušie priesteri un skolotāji, arī Monika, domāja, kā izglābt Aglonas Dievmātes svētbildi, kā to nogādāt drošākā vietā. To nolēma aizvest prom no Aglonas. Sievietes sagatavoja ceļamaizi, vīrieši noņēma un iesaiņoja svētbildi. Ceļā devās četros pajūgos, Monika ar divriteni pa priekšu brauca par ceļa rādītāju pa nomaļus ceļiem, jo lielais bija mīnēts. Svētbildi aizveda uz Vanagu baznīcu, no kurienes tā atgriezās Aglonā pēc trim nedēļām. Monikas dzīve visos laikos, arī dzīvojot Rīgā, bija cieši saistīta ar katoļu baznīcu. Viņas vīrs Jāzeps Mančinskis, pēc tautības polis, ilgus gadus bija bīskapa, vēlāk kardināla Julijana Vaivoda šoferis, pati organizēja tautas tērpu izgatavošanu Preiļu katoļu baznīcai.

● **Monika Mančinska, jaunības uzvārdā — Upeniece (no kreisās), ar draudzeni ģimnāzijas laikā 1930. gadā.** Foto no Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja fondiem

Uzņēmīgā un gudrā meitene pēc ģimnāzijas absolvēšanas devās uz Rīgu studēt un kļuva par diplomētu ķīmiķi — farmaceiti. Strādāja Paula Stradiņa slimnīcas aptiekā par ķīmiķi — analītiķi, pārbaudīja, vai pareizi izgatavotas recepšu zāles. Sevišķi skrupulozi vajadzēja sekot acu un sirds zāļu atbilstībai receptēs paredzētajam. Pēc tam viņas darbavieta bija industriālajā politehnikumā, kur audzēkņiem mācīja ķīmiju. Apprecējās, uzaudzināja meitu Renāti, kas kļuva par skolotāju, un dēlu Norbertu, kam tagad ir savs uzņēmums — automašīnu apkopes serviss. Pieauguši arī visi pieci mazbērni, un sagaidīti jau divi mazmazbērni.

Kad Latvija atguva neatkarību un sākās zemes reforma, Mančinsku ģimene arī ķērās saimniekot Baltrozēs. Iekārtoja saimniecību, audzēja ārstniecības augus. Tagad gan grūti ieaudzējamā arnika jau esot pārgājusi savvaļā. Uzbūvēja māju. Saimniekoja kopīgi, bet nu visi vairāk aizņemti savos tiešajos darbos Rīgā un citviet, tāpēc no saimniecības tik vien palicis kā vistu pulciņš, suņuks un peļu junkurs, kā arī dārzeņu audzēšanai zemes gabaliņš, ko apstrādā tie, kam iznomāta pārējā zeme.

Pie «Dubnas» šūpuļa

Līvānu apkārtnes rokdarbniecēm Monikas Mančinskas vārds ir kā simbols rokdarbu mākslas attīstībai nu jau vairāk nekā 35 gadus. Tieši pēc viņas iniciatīvas nodibināta Līvānu Tautas lietišķās mākslas studija «Dubna». Padomju laikos tie Rīgā dzīvojošie latgalieši, ko vienoja laba izglītība un gara gaisma, mēdza turēties kopā savās interešu grupās. Monika jau kopš agras bērnības prata aust, bez tam viņai ļoti patika arī baltie darbi. Rīgā gāja uz lekcijām, ko par mākslu un kultūru lasīja tā laika slavenības, kur satikās ar līdzīgi domājošiem. Mākslas vēsturnieka Jāņa Pujata iedvesmoti un izglītoti, turējās kopā un strādāja Latgales kultūras laukā. Regulāri notika Rīgas un Latgales latgaliešu inteliģences saieti. Tika pārrunāti Latgales kultūrvēstures notikumi, radās idejas darāmajam. Viena no aktivitātēm bija piemiņas vietas izveide Latgales dižāko cilvēku piemiņai. Tika vākti līdzekļi un uzstādīti piemineklī Andrvvam Jurdžam, Pēterim Migliniekam, Kazimiram Skrindam. Monika Mančiska tālajos braucienos uz Latgali bija par autovadītāju, jo bija ieguvusi šofera tiesības un piederēja sava automašīna. Vācot materiālus tautas mākslas izstādei, tika apzinātas Latgales audējas, vairākas no tām Līvānos un to apkārtnē. Citās Latvijas pilsētās jau bijuši nodibināti aušanas vai rokdarbu pulciņi, bet Latgalē — neviena. «A man to Latgola pi sirdis stuov,» teic Monika, gremdējoties atmiņās, un tā Līvānos nodibināts pulciņš, ko viņa vadīja, braukājot no Rīgas. Drīz vien bijusi gatava pirmā izstāde, kuras iekārtošanā palīdzējis Jānis Pujats. Monika bija tā, kas mācīja, organizēja, sniedza padomus, liekot lietā zināšanas, kas bija gūtas, Rīgā izglītojoties tautas mākslas pārzinātāju vadībā. Kad meita Renāte beidza lietišķās mākslas vidusskolu, viņa stājās mammas vietā, kļuva par «Dubnas» vadītāju un pulciņu aizvadīja līdz studijas nosaukuma iegūšanai.

Līvānos svinot 90. dzimšanas dienu, jubilāre ar lielu prieku saņēma «Dubnas» rokdarbnieču apsveikumus, tikās ar viņām. No pirmajām dibinātājām šaisaulē vairs tikai viena, bet jubilārei labā atmiņā palikušas visas pārējās, kas savulaik stāvēja pie studijas šūpuļa, vai arī citu audēju skaitam piepulcējās vēlāk.

Lieki teikt, ka aušana visu mūžu bijusi Monikas lielākā aizraušanās, kam veltīts ļoti daudz laika. Austas segas, galdauti, dvieļi — simtiem, un kas tos vairs izskaitīs. Stelles visu mūžu bija darbībā viņas mājā Rīgā, tās nestāv dīkā arī Baltrozēs. Māmuļa gan vairs neauž, bet nu ar to aizraujas meita. Kādreiz laucinieces un vienkāršākas pilsētnieces nēsāja galvas lakatiņus. Monika atceras, kā trīs gadu laikā nedēļā noauda pa 100 šādiem lakatiņiem. Tos gan pasūtīja kāda cita, kas arī sagādāja dziju. Par vairākiem rokdarbiem ir savs — īpašs stāsts. Piemēram, par vienotu ansambli: segu, paklājiņu un gariem dvieļiem zvaigžņu rakstā — aizgājēja izvadīšanai. Par ļoti smalka auduma lakatiņu, kuru darinājusi izvilkuma tehnikā, viena izvilkta diega vietā ievelkot vairākus citus. To iemīļojusi māte, un tas iedots viņai līdzi visgarākajā ceļā. Stāstot par savu māmiņu, Monikas acīs sariešas valgme. Viss, viss, kas viņai bērnībā ielikts, iemācīts, ierādīts — griba, alkas pēc zināšanām, rokdarbu prasme, darba mīlestība un uz kā vēlāk būvēts skaistais dzīves gājums, nācis no mātes un no tēva, un no mājām Baltrozēs.

L.Rancāne

Rakstā izmantoti arī Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja materiāli.

LĪVĀNU NOVADS

Lepni ar dvīņiem, dimanta pāri un ilgdzīvotājiem

Līvānu novada dzimtsarakstu nodaļā 2011. gadā reģistrēts 71 jaundzimušais (2010. gadā — 84). Novada dzimtsarakstu nodaļas vadītāja Marija Pastare informēja, ka Līvānu pilsētā reģistrēti 39 jaundzimušie, Jersikas pagastā — četri, Rožupes — 10, Rudzātu — seši, Sutru — četri, Turku pagastā — astoņi jaundzimušie. Reģistrēti 35 zēni un 36 meitenes. Vecāku vairāk iecienītie vārdi, ko viņi devuši saviem bērniem, pērngad bija: Aleksandrs, Deniss, Daniels, Ieva, Elīna. Pie retāk sastopamiem vārdiem, kādos nosauktas atvasītes, pieder Zintis, Amēlija, Odrija, Sanija, Karlīna, Enija. Pieci mazuļiši nosaukti divos vārdos: Andis Edijs, Gvido Zintis, Jānis Intars, Marika Evelīna, Mareks Aleksandrs.

25 bērni savās ģimenēs bijuši pirmdzimtie, 24 bērni — otrie. 11 ģimenēs piedzimuši trešie bērni, astoņās — ceturtie. Divās ģimenēs sagaidīti piektie bērni, vienā — sestais. Trijās ģimenēs piedzimuši dvīņi. Likumīgās ģimenēs dzimuši 44 bērni, bet faktiskās — 27 bērni. Bez ziņām par tēvu sastādīti deviņi dzimšanas reģistri.

Visvairāk bērniņu dzimšana reģistrēta augustā — 15, bet vismazāk — novembrī — tikai divi. Visjaunākajai māmiņai bija 15, vīsdrosmīgākajai — 42 gadi. Viens bērniņš adoptēts uz ārzemēm. Vienā gadījumā, pamatojoties uz tiesas spriedumu, dzimšanas reģistra ierakstā anulētas ziņas par tēvu.

Līvānu dzimtsarakstu nodaļa divas reizes gadā organizē Bēbīšu svētkus jaundzimušajiem.

2011. gadā laulībā stājies 51 pāris (2010. gadā — 36). Vienas laulības noslēgtas Līvānu Romas katoļu baznīcā. Pirmajā laulībā stājies 41 vīrietis un 36 sievietes, otrajā — astoņi vīrieši un 14 sievietes, trešajā — divi vīrieši un viena sieviete. Visvairāk laulību reģistrēts augustā, kad nodibinātas 11 ģimenes. Latvijas iedzīvotāji reģistrējuši divas laulības ar ārzemniekiem, vienu ar Itālijas un vienu ar Indijas iedzīvotāju. Saīsināts laulības reģistrācijas izsludināšanas laiks noteikts trijiem pāriem.

Novadā godinātas arī ģimenes, kas ilgstoši nodzīvojušas saticīgā laulībā. Viens pāris nosvinēja dimanta kāzas. 13 pāri atzīmējuši zelta kāzu gadadienu: seši pāri Līvānos, trīs — Jersikas pagastā, viens — Rožupes, viens — Rudzātu, divi pāri — Turku pagastā.

Reģistrēti 213 miršanas gadījumi (2010. gadā — 229). Aizsaulē aizgājušas 104 sievietes un 109 vīrieši: Līvānos — 116, Jersikas pagastā — 21, Rožupes — 25, Rudzātu — 11, Sutru — astoņi, Turku pagastā — seši. 26 gadījumos reģistrēta miršana no citiem novadiem. Vecumā līdz vienam gadam mirusi viena meitenīte, no viena līdz 10 gadiem — viens zēns. Vecumā no 31 līdz 40 gadiem aizsaulē aizgājuši astoņi, no 41 līdz 50 — 10, no 51 līdz 60 — 30, no 61 līdz 70 — 36, no 71 līdz 80 — 64, no 81 līdz 90 — 51 iedzīvotājs. Ilgdzīvotāju grupā šīs zemes gaitas 91 — 100 gadu vecumā beiguši 11 iedzīvotāji, no viņiem — septiņas sievietes. Visvecākā aizgājēja bija pārkāpusi 101 gada slieksni.

Analizējot nāves cēloņus, izrādījies, ka visvairāk — 54 vīriešus un 65 sievietes — kapā novedušas sirds — asinsvadu slimības. Vēža intoksikācija paņēmusi 20 vīriešu un 14 sieviešu dzīvības. Nelaimes gadījumos bojā gājuši trīs vīrieši un viena sieviete. Reģistrēti trīs pašnāvības gadījumi. Citas slimības bijušas par nāves cēloni 53 aizgājējiem.

PREIĻU NOVADS

Vairāk šķirto nekā reģistrēto laulību

Preiļu novada dzimtsarakstu nodaļā pērn reģistrēti 96 jaundzimušie (2009. gadā — 98), 54 zēni un 42 meitenes, informēja Preiļu novada dzimtsarakstu nodaļas inspektore Ināra Casno. Par maģisku dēvētajā datumā — 11.11.11. — piedzimuši divi mazuļi. Divi bērniņi pērn piedzimuši nedzīvi. 45 mazuļi saviem vecākiem ir pirmdzimtie. 30 bērniņi ģimenēs piedzimuši kā otrie, 15 — kā trešie, četri — kā ceturtie. Divi bērniņi saviem vecākiem bijuši piektie. Aizvadītajā gadā vecākus iepriecinājuši dvīņi — zēns un meitene.

41 bērnam atzīta paternitāte, tas ir, gadījumos, kad vecāki nesastāv savstarpējā laulībā. Dokumentus bez ziņām par tēvu saņēmuši astoņi mazuļi. Trijiem zēniem un trijām meitenēm doti pa diviem vārdiem. Pa trim reizēm vecāki izvēlējušies vārdus Alekss, Gustavs, Markuss, Viktorija. Starp populārākajiem ir arī vārdi Artjoms, Nauris, Alise, Agate, Elizabete, Gabriela, Patrīcija, Ramona.

Pērn reģistrētas 44 laulības (2010. gadā — 42). Divas no tām noslēgtas Preiļu Romas katoļu baznīcā. Maģiskajā datumā — 11. novembrī — sareģistrēti divi pāri. Viena persona pērn apprecējusies ar ārzemnieku. Divām līgavām laulība reģistrēta pirms 18 gadu vecuma sasniegšanas. Reģistrācijas izsludināšanas laiks saīsināts trijos gadījumos. Vasaras mēnešos precēties gribētāju bija vairāk. 24 pāri laulībā devušies pirmo reizi, pārējos gadījumos viens vai abi stājušies atkārtotā laulībā. Pirmajā laulībā stājušies 30 vīrieši un 28 sievietes, otrajā — desmit vīrieši un 13 sievietes. Atrast laimi trešo reizi mēģinājuši trīs vīrieši un trīs sievietes. Kāds kungs sievu apņēmis ceturto reizi.

Jaunākajam līgavainim bija 19 gadi, vecākajiem — 86 un 75 gadi. Jaunākā līgava bija 19 gadus veca, līgavas cienījamākā vecumā bija sasniegušas 72, 65 un 59 gadus.

Vīrieši stājušies laulībā 25 — 30 gadu vecumā, līdz 40 gadu vecumam apprecējušies 30 līgavaiņi, pēc 40 gadiem — 11. Sievietes pārsvarā precējušās 21 — 30 gadu vecumā, līdz 40 gadu vecumam apprecējušās 32, pēc 40 gadiem — sešas. Pārsvarā līgavaiņi bijuši vecāki par līgavām, gadu starpība svārstās līdz septiņu gadu robežai. Ir bijuši gadījumi, kad vīrs vecāks par sievu 14, 16, 20 un pat 38 gadus. Atsevišķās jaunajās ģimenēs arī sievas vecākas par vīriem, taču šāda vecuma starpība lielākoties svārstās līdz četriem gadiem. Reģistrētas arī laulības, kurās vīri par sievām bijuši sešus un desmit gadus jaunāki. Dažādu iemeslu dēļ pieteikto laulību reģistrāciju atcēluši četri pāri.

Pērn atzīme par laulību šķiršanu izdarīta 66 (2010. gadā — 64) laulību reģistros.

Reģistrēti 174 (2010. gadā — 150) miršanas gadījumi. 91 mirušajam pēdējā dzīves vieta bija Preiļu pilsēta, 11 — Aizkalnes pagasts, 19 — Preiļu pagasts, 16 — Pelēču pagasts, 20 — Saunas pagasts. 19 mirušie dzīvojuši citos novados. Mūžībā aizgājuši 92 vīrieši un 82 sievietes. No dzīves šķīrušies četri vīrieši līdz 40 gadu vecumam. 40 — 60 gadu vecumā miruši 18 vīrieši un astoņas sievietes. 60 — 70 gadu vecumā mūžībā devušies 24 vīrieši un astoņas sievietes, 70 — 80 gadu vecumā — 28 vīrieši un 20 sievietes, 80 — 90 gadu vecumā — 16 vīrieši un 32 sievietes, pēc 90 gadu vecuma — divi vīrieši un 14 sievietes. Visvecākais mūžībā aizgājušais cilvēks bija sasniedzis 97 gadus.

Dažāda veida apliecības atkārtoti izdotas 148 gadījumos, izziņas — 287 gadījumos. 28 reģistru ierakstos veikti papildinājumi un labojumi. No Latvijas Republikas Tieslietu ministrijas dzimtsarakstu departamenta saņemta viena uzvārda maiņas atļauja.

RIEBIŅU NOVADS

Gaidāmas izmaiņas ģimeņu tiesībās

Riebiņu novadā 2011. gadā reģistrēti 28 jaundzimušie (2010. gadā — 24), 13 meitenes un 15 zēni. Riebiņu novada dzimtsarakstu nodaļas vadītāja Monika Litauniece informēja, ka 15 mazuļi ģimenēs ir pirmie bērni, desmit — otrie, trijiem bērniem ir vairāki brālīši vai māsiņas. 21 bērns dzimis latviešu ģimenēs, septiņiem bērniem ir cita tautība. Vecāki savām meitām izvēlējušies šādus vārdus: Sofija, Daniela (trīs), Madara (divas), Lauma, Gundija, Mārīte, Kate, Alise. Divām meitenēm ir pa diviem vārdiem: Santa Viktorija, Viktorija Anna. Zēniem doti šādi vārdi: Imants, Daniels, Eduards, Roberts, Maksims, Matīss, Valērijs, Kirils, Gabriels, Dāvis, Kaspars, Artūrs, Andis, Andrejs un Valters.

Pērn reģistrētas 27 laulības (2010. gadā — 30). Nosvinētas laulību jubilejas astoņiem sudraba pāriem, diviem zelta pāriem un vienam dimanta pārim, kuri laulībā nodzīvojuši attiecīgi 25, 50 un 60 gadus.

2011. gadā mūžībā pavadīti 98 iedzīvotāji (2010. gadā — 138), tajā skaitā 53 vīrieši un 45 sievietes. 81 mirušais bija sasniedzis pensionēšanās vecumu. Mirušo iedzīvotāju vidējais vecums — 72 gadi, vīriešiem — 65, sievietēm — 78. Jaunākajam mirušajam bija 15 gadi, vecākajam aizgājējam — 100 gadi.

Iedzīvotāji aktīvi strādā mantojumu un citu tiesisko jautājumu sakārtošanā savās ģimenēs, tāpēc palielinājies pieprasījums pēc dažādiem dokumentiem. Pērn bez civilstāvokļa aktu reģistriem un apliecībām vēl sagatavoti un izsniegti 504 dažādi dokumenti.

2011. gada 10. novembrī Saeima konceptuāli atbalstīja un pieņēma pirmajā lasījumā grozījumus Civillikumā un Civilstāvokļa aktu reģistrācijas likumā, ar ko plānots modernizēt ģimenes tiesības un novērst tiesiskā regulējama nepilnības, skaidro Monika Litauniece. Ar tām diemžēl visvairāk saskārušies dzimtsarakstu nodaļu darbinieki, bāriņtiesu un tiesu speciālisti. Viens no grozījumiem attiecas uz tēva datu ierakstu dzimšanas reģistrā. Saskaņā ar Civillikuma 146. pantu par tēvu bērnam, kurš piedzimis sievietei laulības laikā, vai ne vēlāk kā 306. dienā pēc tam, kad laulība izbeigusies, uzskatāms bērna mātes vīrs (paternitātes pieņēmums). Paternitātes pieņēmumu var apstrīdēt vienīgi tiesā. Aizvien palielinās to gadījumu skaits, kad tiek pielietots šis paternitātes pieņēmums, jo likums neparedz citus variantus, kaut gan bērna bioloģiskais tēvs ir pavisam cits. Saskaņā ar grozījumiem likumā būs brīvprātīga paternitātes atzīšana, ja starp bērna māti, mātes laulāto vai bijušo laulāto un bērna bioloģisko tēvu nav strīda par paternitāti. Tiks pilnveidots bērna adopcijas process.

Tāpat būtiski ir grozījumi par atteikšanos no laulības izsludināšanas un laulību lieciniekiem. Pēc personu lūguma dzimtsarakstu nodaļas amatpersona varēs reģistrēt laulību citā piemērotā vietā (ārpus dzimtsarakstu nodaļas telpām), taču šajā gadījumā personām vajadzēs nodrošināt šo citu piemēroto vietu laulību svinīgajai ceremonijai. Likumā paredzēti arī daudzi citi jauninājumi, taču par tiem varēs runāt, kad likums tiks pieņemts un izsludināts, jo pašlaik vēl turpinās debates.

Arī 2012. gadā papildus likumā noteiktajiem tiešajiem darba pienākumiem Riebiņu novadā plānots rīkot kāzu jubilejas, jo šos pasākumus atbalsta novada dome.

VĀRKAVAS NOVADS

Laulībām izvēlējās dzimto novadu

Vārkavas novadā 2011. gadā reģistrēti 12 jaundzimušie mazuļi (2010. gadā — 16), informēja novada dzimtsarakstu nodaļas vadītāja Antoņina Rusiņa. Vecāki bērniem devuši šādus vārdus: Elza, Elīna, Vanessa, Lilita Linda, Everita, Rēzija, Tīna, Sabīne, Aleksandrs, Jēkabs, Jāzeps, Ričards. Viena ģimene sagaidījusi savu pirmdzimto, sešās ģimenēs dzimuši otrie bērni. Pa vienam mazulim saviem vecākiem dzimuši kā trešie, ceturtie un piektie bērni. Četriem jaundzimušajiem noteikta paternitāte.

Pērn noslēgta viena laulība. Abi jaunieši strādā ārzemēs, bet par reģistrācijas vietu izvēlējās savējo — Vārkavas — novadu, laulībā stājās pirmo reizi.

29 novada iedzīvotāji (2010. gadā —39) izvadīti mūžībā. Viens iedzīvotājs miris 43 gadu vecumā, pārējie — no 60 līdz 99 gadiem. Sešos gadījumos nāves cēlonis bija akūta koronārā saslimšana, četros — intoksikācija. Pārējiem aizgājušajiem nāves cēloņi dažādi.

AGLONAS NOVADS

Lielākoties laulājās baznīcā

Aglonas novadā pagājušajā gadā reģistrēti 26 bērni (arī 2010. gadā tikpat), — 13 meitenes un 13 zēni. Dzimtsarakstu nodaļas vadītāja Skaidra Mežiniece pastāstīja, ka vecāki mazuļiem izvēlējušies šādus vārdus: Terēze, Ieva, Lauma (divām meitenēm), Jekaterina, Kristīne, Anna, Jūlija, Anastasija, Diāna, Katrīna (divām meitenēm), Aleksandrs, Mikus, Daneks, Artis, Kirils, Pēteris, Konstantīns, Nikolajs, Artjoms (diviem zēniem), Valters, Linards, Austris, Daniils.

Pērn noslēgtas 20 laulības (2010. gadā — 12), divas no tām — dzimtsarakstu nodaļā, pārējās Aglonas Romas katoļu draudzes baznīcās.

Mūžībā aizgājis 91 iedzīvotājs (2010. gadā — 99) — 57 sievietes un 34 vīrieši.

Lappusi sagatavoja L.Rancāne

Sociālā spilvena līdzekļi veselības aprūpē šogad — tikai trūcīgām personām

27. decembrī Ministru kabinets apstiprināja Veselības ministrijas izstrādātos grozījumus veselības aprūpes organizēšanas un finansēšanas noteikumos.

Atbalstīs vairākus pasākumus

Nacionālais veselības dienests informē, ka atbilstoši apstiprinātajai Sociālās drošības tīkla pasākumu stratēģijai noteikumos paredzētas izmaiņas atbalsta pasākumu veselības aprūpē īstenošanai. 2012. gadā veselības aprūpē tiks atbalstīti sekojoši pasākumi:

✔ pacientu iemaksu un līdzmaksājumu kompensācija un dienas stacionāra pakalpojumu apmaksa trūcīgām personām;

✔ zāļu iegādes izdevumu kompensēšana trūcīgām personām 100% apmērā;

✔ mājas aprūpe pacientiem ar smagām slimībām;

✔ primārās veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības uzlabošana, piesaistot ģimenes ārsta praksei otru māsu;

✔ ģimenes ārstu konsultatīvā tālruņa (laikā, kad nav pieejams ģimenes ārsts) darbība;

✔ stacionāro pakalpojumu koncentrēšana pacientiem ar garīgām slimībām, attīstot aprūpi dienas stacionāros.

Atvieglojumi nepienāksies visiem

Pagājušā gada 4. novembra valdības sēdē nolemts, ka atvieglojumi pacientu iemaksas un līdzmaksājuma kompensācijā, saņemot veselības aprūpes pakalpojumus, no šī gada 1. janvāra attieksies **tikai** uz trūcīgām personām, kuras par tādām atzītas Ministru kabineta noteiktajā kārtībā. Savukārt tie vairs neattieksies uz personām, kuru ienākumi uz vienu ģimenes locekli pēdējo triju mēnešu laikā nepārsniedza 120 latus mēnesī vai sastādīja 120 — 150 latus mēnesī.

Šogad sociālā drošības tīkla pasākumiem atvēlēts par 10,4 miljoniem latu mazāk nekā pērn. Kā no savas pieredzes uzsver SIA «Preiļu slimnīca» galvenā ārste **Viktorija Šmukste,** māc pamatotas bažas, ka tas samazinās veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību ļoti lielai iedzīvotāju daļai. Tie ir cilvēki, kuru ienākumi mēnesī ir 100, 120 lati vai mazliet vairāk un kurus par turīgiem nosaukt ir grūti. Ārste izsaka cerību, ka šīm kategorijām varbūt varētu palīdzēt pašvaldību sociālie dienesti, taču, zinot pašvaldību sarežģīto finansiālo situāciju, tas ir maz ticams.

Budžeta izdevumi uz vienu iedzīvotāju — palielināti

Ņemot vērā smagos konsolidācijas pasākumus, kurus valdība īstenojusi pēdējo triju gadu laikā, veselības aprūpes budžeta izdevumi uz vienu iedzīvotāju šogad plānoti 223,5 latu apmērā, liecina Veselības ministrijas sniegtā informācija. Tas esot augstākais rādītājs kopš 2008. gada, kad izdevumi uz vienu iedzīvotāju bija 253,9 lati (2009. gadā — 222,8 lati, 2010. gadā — 220,6 lati, savukārt 2011. gadā — 218,2 lati).

Šogad paredzēts efektivizēt medicīnisko aprūpi mājās un aprūpi dienas centros pacientiem ar garīgām slimībām. Kas attiecas uz mājas aprūpi, tad tā pamazām iedzīvojusies un kļūst pieprasīta. V.Šmukste teic, ka bez SIA «Preiļu slimnīca», kas pakalpojuma sniegšanu uzsāka pirms pāris gadiem, tagad mājas aprūpi uzsākušas vairākas ģimenes ārstu prakses.

Decembrī apstiprinātās izmaiņas veselības aprūpes organizēšanas un finansēšanas noteikumos paredz paplašināt arī mājas aprūpē sniegto pakalpojumu klāstu. Tādējādi šogad pacientiem pēc insulta aprūpes mājās ietvaros būs iespējams saņemt medicīnisko rehabilitāciju. Jāuzsver, ka mājas aprūpes pakalpojumu saņemšanas gadījumā pacientam nav jāmaksā pacientu iemaksa.

Noteikumi paredz, ka no 1. aprīļa valsts pacientiem apmaksās koronāro angioplastiju ar stenta, kas nav pildīts ar zālēm, implantāciju. Līdz ar to sadarbībā ar kardioloģijas speciālistiem tiks definētas tās pacientu grupas, kurām medicīnisku indikāciju dēļ obligāti nepieciešams implantēt ar zālēm pildītu stentu.

Preiļos saglabā cerību

Ņemot vērā novada domes deputātu un vadības ieinteresētību Preiļu slimnīcā arī turpmāk saglabāt dzemdību nodaļu, solot atvēlēt naudu telpu remontam, esot cerība, ka ar pašvaldību atbalstu iedzīvotāji arī turpmāk te varēs saņemt nepieciešamo palīdzību, pārliecināta V.Šmukste. Savukārt slimnīca no savas puses sola darīt visu, lai tepat uz vietas saglabātu pēc iespējas kvalificētākus ārstus, nodrošinātu pieprasītāko speciālistu pakalpojumus.

Ārste pozitīvi vērtē to, ka Preiļos strādā profesionāli un pacientu vidū atzīti ginekologi, terapeiti. Arī ķirurģiskā palīdzība ir saglabāta dienas stacionāra apjomā. Viņa uzsver, ka slimnīcas vadība cenšas piesaistīt speciālistus no citām medicīnas iestādēm, arī regulāras speciālistu no Rīgas konsultācijas.

Jau vairākus gadus poliklīnikā regulāri notiek ārsta traumatologa pieņemšanas, pacienti var saņemt alergologa padomus. Vairākas reizes gadā notiek mamogrāfijas izbraukumi. Pagājušajā gadā reizi mēnesī Preiļos ieradās ķirurgs no Brūču klīnikas Rīgā, kura konsultācijas kļūst arvien pieprasītākas.

Samērā labi esam beiguši 2011. gadu, teic V.Šmukste. Neskatoties uz spiedīgajiem finansiālajiem apstākļiem, iegādātas vairākas nepieciešamas iekārtas izmeklējumiem. Nesen noslēdzies vēl viens konkurss par jaunas paaudzes ultrasonogrāfa iegādi jau šogad.

Jauna kompensējamo zāļu un medicīnisko ierīču izrakstīšanas un izsniegšanas kārtība

Šogad ieviesta jauna kompensējamo zāļu (arī medicīnisko ierīču) izrakstīšanas kārtība, kuras mērķis ir veicināt lētāku līdzvērtīgas efektivitātes kompensējamo zāļu izrakstīšanu.

Tas nozīmē, ka ārsts uz receptes izrakstīs attiecīgajai diagnozei paredzēto zāļu vispārīgo nosaukumu, ja pacients pirmo reizi saņems konkrētai diagnozei paredzētās kompensējamās zāles. Savukārt aptiekā farmaceits izsniegs lētākās attiecīgā vispārīgā nosaukuma zāles. Ja lētākās zāles nesniegs vēlamo terapeitisko efektu, tad ārsts varēs izrakstīt citas zāles, sākot ar nākamajām lētākajām attiecīgā vispārīgā nosaukuma zālēm.

Pacientiem, kas līdz šim jau saņēmuši kompensējamās zāles kādai konkrētai diagnozei, zāļu izrakstīšanas kārtība paliks tāda pati kā iepriekš — ārsts varēs izrakstīt konkrētu zāļu nosaukumu. Valsts šajā gadījumā 50, 75 vai 100% apmērā (atkarībā no konkrētās diagnozes kompensācijas apmēra) kompensēs lētākās no zālēm ar līdzvērtīgu efektivitāti. Ja pacientam ir izvēlētas dārgākās zāles, starpība starp lētākām un dārgākām zālēm jāsedz pacientam pašam.

Atgādinām, ka šogad **turpināsies pacientu līdzmaksājumu kompensēšana tikai trūcīgām personām**, kas par tādām atzītas MK noteiktā kārtībā, bet netiks turpināti atvieglojumi iedzīvotājiem ar lielāku ienākumu līmeni.

Katru gadu pieaug pacientu skaits, kuriem atbilstoši diagnozei pienākas valsts kompensējamie medikamenti. 2009. gadā tie bija 482 tūkstoši, 2010. gadā — vairāk nekā 505 tūkstoši, šogad tiek prognozēts jau vairāk nekā 520 tūkstoši pacientu. Lai nodrošinātu medikamentus arvien lielākam pacientu skaitam ierobežota budžeta apstākļos, Nacionālais veselības dienests regulāri veic pasākumus, lai efektīvāk izmantotu budžeta līdzekļus. Kompensējamo zāļu sarakstā tiek iekļauti lētāki līdzvērtīgas efektivitātes medikamenti. Sadarbībā ar zāļu ražotājiem panākts cenu samazinājums kompensējamo zāļu sarakstā iekļautajiem medikamentiem.

Uzmanību! Kompensējamo zāļu saraksts tiek pārskatīts un atjaunots reizi pusgadā (uz 1. janvāri un 1. jūliju). Šogad saistībā ar kompensācijas kārtības izmaiņām jaunais saraksts būs spēkā ar 1. februāri.

Lappusi sagatavoja L.Kirillova

JAUTĀJĀT — ATBILDAM

Iedzīvotāju imunizācijai izstrādāts plāns

Pēdējā laikā daudz runā par vakcināciju pret dažādām slimībām. Vai vakcinācija saglabāsies arī šogad un vai vakcīnas apmaksās valsts?

Jau decembra nogalē Veselības ministrija izstrādājusi un nodevusi virzīšanai uz apstiprināšanu Imunizācijas plānu šim un turpmākajiem diviem gadiem.

Šobrīd **valsts apmaksāta vakcinācija tiek veikta pret 13 infekcijas slimībām** — pret tuberkulozi, difteriju, stinguma krampjiem, garo klepu, poliomielītu, B hepatītu, b tipa *Haemophilus influenzae* infekciju, pneimokoku infekciju, epidēmisko parotītu, masalām, masaliņām, vējbakām un cilvēka papilomas vīrusa infekciju. Riska grupu pacientiem tiek kompensēti arī 50% no vakcinācijas izdevumiem, vakcinējoties pret gripu. Tāpat vairākus gadus turpinās bērnu vakcinācija pret ērču encefalītu endēmiskajās teritorijās, kā arī bāreņu un bez vecāku gādības palikušo bērnu vakcināciju pret ērču encefalītu.

Kā liecina imunizācijas statistika, pēdējos gados vakcinācijas līmenim ir tendence samazināties. Jaunais plāns paredz, ka vakcinācijai jāaptver vismaz 95% līmeni. Ja vakcinācijas līmenis pret kādu no infekcijas slimībām nesasniedz 95% robežu (tāds ir Pasaules Veselības organizācijas ieteikums), tad ar laiku zūd kolektīvā imunitāte un pieaug risks infekcijas slimību izplatībai sabiedrībā.

Lai situācija būtu droša, paredzēts paaugstināt iedzīvotāju informētību, īpašu uzmanību veltot topošajiem vecākiem. Gaidāmi profesionālās kvalifikācijas pilnveides kursi ģimenes ārstiem, pediatriem, medicīnas māsām un ārstu palīgiem.

Kas ir homeopātija?

Homeopātija ir viena no senākajām ārstēšanas metodēm. To izstrādājis vācu ārsts un zinātnieks Semjuels Hanemanoms (1755 — 1843). Tās pamatā ir līdzības princips: vielas, kas lielās devās darbojas kā indes un izsauc slimībai līdzīgus simptomus, mazās koncentrācijās (vājš šķīdums) spēj ārstēt slimības. Jau pats terapijas nosaukums «homeopātija» nozīmē «līdzīgas slimības».

No kā ražo homeopātiskās zāles?

Daudzi, kas saaukstējušies dzer karstu pienu ar medu vai kādu zāļu tēju, mēdz teikt, ka ārstējas «ar homeopātiju». Tas ir aplami, jo piens ir tautas ārstniecības līdzeklis, bet tēja uzskatāma par fitoterapiju.

Homeopātisko preparātu izgatavošanā izmanto dabas vielas: minerālus, augus, sēnes, dzīvu organismu izdalījumus un pašus organismus. Lai arī daudzas no izejvielām ir pat ļoti eksotiskas, svarīga ir ne tik daudz vielas izcelsme, kā tās darbības princips.

Kas homeopātiju atšķir no tradicionālās medicīnas?

Homeopātija ārstē cilvēku (visu organismu), nevis slimību. Tradicionālā medicīna lielākoties cīnās tikai ar sekām, proti, saslimšanu vai tās simptomiem.

Vai tiesa, ka homeopātija ir absolūti nekaitīga?

Daudzi, uzsākot uz savu galvu lietot kādu homeopātisku līdzekli, teic: «Ja nepalīdzēs, vismaz nekaitēs.» Diemžēl tie ir maldi. Homeopātiskie preparāti ir zāles, kuras nedrīkst lietot nepareizi un pārlieku daudz. Šie līdzekļi bieži pieejami bez ārsta receptes, tomēr tie ir medikamenti un jāizraksta speciālistiem, kas pārzina homeopātijas ārstēšanas principus.

Kādām kaitēm piemērota homeopātija?

Šo metodi drīkst izmantot situācijās, kad nav vajadzīga steidzama neatliekamā palīdzība vai ķirurģiskā iejaukšanās. Homeopātiju kādreiz iesaka ādas kaitēm un alerģijām, sirds asinsvadu, elpošanas un gremošanas sistēmas saslimšanām. Šo terapiju bieži lieto bērnu veselības uzturēšanā.

Svarīgākie tālruņi uzziņām

Dzīvē bieži rodas situācijas, kad nepieciešama kompetentu speciālistu palīdzība, padoms vai iespēja risināt kādu konfliktsituāciju. Kam zvanīt?

Veselības inspekcijas informatīvais tālrunis ir 67819671, adrese: Klijānu ielā 7, Rīgā, LV-1012.

Medicīniskās aprūpes kvalitāte un darbspējas ekspertīzes jautājumi — 67221244.

Valsts garantētie pakalpojumi: pacientu maksājumi, informācijas un medicīnisko pakalpojumu pieejamība ārstniecības iestādēs un to darba organizācija, valsts kompensējamie medikamenti — 76081611.

Ārstniecības iestāžu reģistrs — 67501589.

Ārstniecības personu un ārstniecības atbalsta personu reģistrs — 67387662, 7602101.

Zāļu kontroles jautājumi — 67357811.

Kosmētikas līdzekļi, ķīmiskās vielas un maisījumi — 67507991.

Medicīnas ierīces — 67507993.

Higiēnas novērtēšana, būvprojektu un objektu atbilstības novērtēšana, dzeramā un peldvietu ūdens kvalitātes monitorings. Latgales kontroles nodaļas (Jēkabpils, Rēzekne, Ludza, **Preiļi,** Daugavpils, Krāslava) tālrunis — 65429529.

Sabiedrības veselības kontrole (epidemioloģiskā drošība, dzeramā ūdens nekaitīgums, saimnieciskās darbības iekārtu un transportlīdzekļu radītais troksnis). Latgales kontroles nodaļas (Jēkabpils, Rēzekne, Ludza, **Preiļi,** Daugavpils, Krāslava) tālrunis — 65429529.

Jauna izstāde — ieskats pasaules lielajā rotaļlietu kastē

Šodien, 17. janvārī, Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejs Preiļu 1. pamatskolas muzeja telpās atklāj jaunu izstādi «Rotaļlietu pasaule». Tā būs atvērta līdz 31. jūnijam.

Muzeja direktore Tekla Bekeša stāsta, ka daļa izstādē aplūkojamo priekšmetu ir no muzeja krājuma, bet galvenokārt tie tomēr nāk no privātpersonu kolekcijām un savākti Preiļu Valsts ģimnāzijas skolēnu akcijā «Padomju laika bērnība».

No lāčiem līdz padomju bērnu modei

Izstāde raksturo rotaļu un spēļu mantiņu lomu bērnu attīstībā un audzināšanā pēckara Padomju Latvijā un sniedz nelielu ieskatu rotaļlietu vēsturē mūsu valstī un pasaulē. Akcentētas ir bērnu mīļākās rotaļlietas — lelles, lāči, galda un sporta spēles, kā arī rūpnīcā «Straume» ražotās mehāniskās rotaļlietas un Dobeles smaržīgie gumijas zvēriņi. Padomju bērnu ikdienu, svētkus, apģērbu un rotaļas ilustrē fotogrāfijas. Izstādi papildina bērnu un viņu māmiņu apģērbi, kuri liecina par tā laika modi. Uz padomju laikā ražotā skaņuplašu atskaņotāja var klausīties tā laika bērnu iecienītās dziesmas no multiplikācijas filmām un pasakām.

Izstādes apmeklētājiem piedāvāta iespēja iesaistīties muzeja izglītojošajā programmā «Nāc spēlēties!», uzspēlējot kādreiz populārās galda spēles, piemēram «Cirks», «Loto», dambreti, arī muzeja speciālistu veidoto spēli «Māla ceļš». T.Bekeša izstādes apmeklētājiem sola iemācīt vienu no vissenākajām galda spēlēm «Bekgemons» (aptuveni 5000 gadus sena). Vēl izstādes laikā darbosies koka, lupatu un dzijas lellīšu veidošanas darbnīca.

Lelles māca un rāda vēsturi

Gandrīz ikvienam cilvēkam viņa bērnības spēles un rotaļlietas uz visu mūžu paliek dziļākajos atmiņu kambaros. Daudziem saikne ar spēļu pasauli turpinās arī brieduma gados — gan tiešajā darbā, gan hobijos.

Lelle ir plaša spektra komunikācijas forma. Zīme, ar ko viena paaudze nodod svarīgu informāciju nākamajai. Bērns, apkopjot savu lolojumu, iejūtas mātes lomā un mācās rūpēties par otru cilvēku, vingrinās uzņemties atbildību. Lelle ir ne tikai rotaļas elements, ar to bērnam saistīta iekšējās pasaules izzināšana. Lelles ir sava laika kultūras, ētisko un estētisko vērtību nesējas, atspoguļo konkrētā laika ražošanas un tehnoloģisko sasniegumu līmeni.

Senāk pasaulē

Vecākā rotaļlieta, iespējams, ir Divupes teritorijā atrastā 6000 gadus vecā alabastra lelle. Pie senākajām pieder arī Ēģiptes pirmsdinastiju perioda rotaļlietas. Izkrāsotas koka lelles darināja jau pirms 4000 gadiem. Tām bija pat kustīgi locekļi, kurus darbināja aiz aukliņām. Atrastas mazas koka laiviņas un māla dzīvnieku veidojumi.

Indas upes civilizācijas kultūrslāņos atrastas rūpīgi darinātas rotaļlietas — lelles, rotaļu darbarīki, ieroči, svilpojošs pērtiķis, kurš var nolaisties pa auklu. Mantiņas tapušas pirms vairāk nekā 5000 gadiem.

Senajā Grieķijā un Romā bērnus priecēja bumbas, koka lelles, māla grabuļi, koka stīpas. Izgatavošanai izmantoja ne tikai vasku, ģipsi, terakotu, bet arī visai dārgus materiālus — dzintaru, ziloņkaulu, alabastru. Ir atrastas smalki darinātas bronzas un ziloņkaula rotaļu mēbeles un mazi trauciņi.

Leļļu ražošanas galvaspilsētas

14. gadsimtā Francijā daudzas rotaļlietas tapušas Limožas galdnieku darbnīcās. Tur izmantoja ziloņkaulu, ozolkoku un īru cipresi. Mantiņas bija dārgas, bet ļoti iecienītas feodāļu un valdnieku aprindās.

Jau 16. gadsimtā rotaļlietu ražošana un tirdzniecība pārvietojās uz Nirnbergu Bavārijā. Iecienītas bija apgleznotas koka lellītes. Tur ar vācisku rūpību izgatavoja arī vilcieniņus, klabekļus, vēja dzirnaviņas, pūšamās caurulītes, dzīvnieku un cilvēku figūriņas. Tapa arī brīnumlādītes, no kurām lēca ārā mazi velniņi.

Tolaik Eiropas slavu guva arī meistaru gatavotās leļļu mājas ar galdnieku naturāli izstrādātām miniatūrām mēbelēm. Zeltkaļi veidoja šo istabu rotājumus. Leļļu gultas pildīja atlasa matrači ar bārkstīm, zīda segas. Virtuves iekārtas lēja no čuguna. Viesistabās kārtojās trauki un sudraba svečturi. Šādas lietas bija neganti dārgas.

Spānijas leļļu meistari unikāli ar to, ka prata taisīt stikla gulbjus, kuri peldēja ūdenī un kustējās, pateicoties tajos ievietotajiem magnētiem.

17. gadsimtā leļļu galviņas sāka gatavot no porcelāna. Šādas lellītes bija ļoti trauslas. 19. gadsimtā Anglijā rotaļlietas sāka ražot rūpnieciski. Ķermeni parasti gatavoja no auduma un pildīja ar zāģu skaidām, rokas un kājas tapa papjemašē tehnikā, bet galvas darināja no vaska.

1826. gadā parādījās pirmās runājošās un mirkšķinošās lelles, tām bija stikla acis, Angoras kazas vilnas vai dzijas mati.

1860. gadā amerikāņi rotaļlietu ražošanā ieviesa celuloīdu. Lelles kļuva lētākas un sāka izskatīties dabīgāk. Parādījās arī modernajam laikmetam atbilstošākas rotaļlietas — mehāniskie vilcieni, kaleidoskopi.

No auduma un koka

1938. gadā Latvijā darbojās tikai 17 nelielas amatnieku darbnīcas, kurās pārsvarā veidoja rotaļlietas no auduma un koka, tie bija galvenokārt zirdziņi, sunīši, kaķīši un pīlītes un atspoguļoja latviešiem tik raksturīgo viensētas izjūtu.

Interesants ir stāsts par Zemkopības ministrijas darbinieku Aleksandru Līcīti. Kara laikā viņš zaudēja darbu un, lai nodrošinātu ģimenei iztiku, izgatavoja koka rotaļlietas, ko pārdeva ģimenes veikalā. Kara gados bērni spēlējās ar pašdarinātām rotaļlietām — no lupatiņām sašūtām lellēm, koka figūriņām.

Leģendārā Dobeles gumija

Latvijas dizaina vēsturē leģendāru lappusi ierakstījušas Dobelē ražotās gumijas rotaļlietas, kas bija viena no rūpnīcas apakšnozarēm. Uzņēmums dibināts 1966. gadā un pastāvēja līdz 1992. gadam, vienīgais Latvijā ražoja mērcētos gumijas izstrādājumus, piemēram, gumijas cimdus. Visā valstī tas kļuva populārs ar smaržīgajām rotaļlietām — galvenokārt dzīvniekiem, kas tika izgatavoti no elastīgā plastizola un lateksa.

Mārīte, Baiba, Aina un Ārsts

Daudzi vēl atceras rūpnīcas «Straume» produkciju. Izstādē no uzņēmuma dizainētajiem un ražotajiem priekšmetiem ir tikai daži paraugi: Ārsts, Mārīte un Baiba. Mārīte bija mehāniska lelle ar bērnu ratiņiem. Tautumeita Baiba tērpās stilizētā Nīcas tautastērpā, bet viņas māsa Aina — Augšzemes novada tērpā. Baibu savā īpašumā varēja iegūt par 11 rubļiem, Aina gan maksāja dārgāk — 14 rubļus.

«Straumes» lelles 70. gados tika eksportētas uz vairāk nekā 10 pasaules valstīm. Interesanti, ka pirmā šeit ražotā rotaļlieta bija divi kurvī sēdoši kaķēni, kuri, iestumti dziļāk, pīkstēdami līda ārā.

Lācis ar ASV prezidenta vārdu

Pasaulē vispopulārākā rotaļlieta joprojām ir plīša lācītis Tedis jeb *Teddy Bear*. Tā rašanās saistīta ar 26. ASV prezidentu Teodoru Rūzveltu, kuru arī saukāja par Tediju un kurš 1902. gadā kādās medībās Misisipi pasaudzēja brutālai nošaušanai noķertu lāci. Tas iedvesmoja kāda Bruklinas rotaļlietu veikala īpašnieka sievu uzšūt plīša rotaļu lācīti. Tas guva milzīgu popularitāti. Daudzi to vēlējās pirkt, bet lācim nebija vārda. Saimnieks griezās pie prezidenta ar lūgumu atļaut lācīti nosaukt viņa vārdā — par Tediju. Un visiem par prieku Teodors Rūzvelts savu piekrišanu vēlīgi deva.

1903. gadā izveidota un joprojām pastāv kompānija «Ideal Toy Company», kas pirmā sāka Tediju masveidīgu ražošanu. Šķiet, ka kopumā izgatavots nesalīdzināmi vairāk lācīšu, nekā uz Zemes jelkad bijis iedzīvotāju. 2006. gadā vien pasaulē «piedzima» vairāk nekā 1,5 miljardi Tediju. ASV, Lielbritānijā un Skandināvijas valstīs ik gadu 27. oktobrī atzīmē plīša lācīša dzimšanas dienu. To derētu ielāgot arī mums, jo kur nu vēl skaistāki svētki domājami.

L.Kirillova

● **Padomju laiku bērnība bērnudārzos maz ar ko atšķīrās Rīgā, Preiļos vai Līvānos — visur bija vienādi rotaļu laukumi, smilšu kastes, lāpstiņas un spainīši.** Foto no Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja krājumiem.

● **Nākamie oktobrēni un pionieri no mazām dienām mācījās visu darīt kopīgi — 8. martu, Oktobra revolūcijas gadadienu atzīmēt, arī spēlēties.**

IEDVESMA

Jaunrades lappuse nr. 11

Apritējis vairāk nekā pusgads, kopš iepriekšējās literārās jaunrades lappuses «Iedvesma» iznākšanas. Vai mūsdienu steidzīgais laika ritējums ierobežojis radošo domu, vai rūpes par ikdienišķām lietām nomākušas sirds jutīgi vibrējošās stīgas, bet jaunie autori pēdējā laikā pieklusuši, vairāk ierāvušies sevī. Un tomēr literārās jaunrades zaļie asni ir dzīvotspējīgi un cerīgi, ko pierādīja arī Preiļu novada literārā almanaha «Sirdsbalsis» nākšana klajā. Šoreiz «Iedvesmā» dzeja no krājumiņa «Sirdsbalsis».

Anna Putāne

Impresija

Uzglezno mani mi minorā,
Netveramu noskaņu radi.
... neapjaustiem skārieniem
Savu krāsu orķestri vadi.

Kā gaismēnas — ziedošas, zaigas —
Manas domas uz audekla liec.
Tās celsies, kur dardedzes maigas
Savus lokus debesīs sniedz.

Mani vārdi — nošulīniju tilti,
Kļūst asaras notis un skan.
Varbūt kādam no tām paliks silti,
Tāpat kā kādreiz palika man.

Pērļu baltajā fonā vīd rētas,
Mēms izmisums tuvplānu klāj.
Visas skumjas, vēl neizsāpētās,
Norimst, izdziest un stāj.

Uzglezno mani mi minorā,
Viens diēzs tev nebūs par grūtu.
... netverami skārieni paudīs,
Ka es dzīva esmu un jūtu.

Haikas

Spārni nepalīdz,
palīdz vienīgi doma,
ka tu spēj lidot.

Tūkstošiem vārdu
un viena patiesība —
neizsakāma.

Spoguļi melo,
spoguļiem vienalga,
ka tikai mums tīk.

Zudīs pavediens,
pārtrūks saikne ar sauli,
tu — pārpasaulīgs.

Tās mākoņpūkas —
balto dvēseļu smaidi
un tavējie ar'.

Lido, spogulis
būs tev debesis un
klusums — ceļavējš.

Kļūsim par sniegu,
kaut vienu reizi mūžā
mums būt tik baltiem.

Pasaules lāpītājs

Kad citi līksmo, es gribu raudāt,
Kad citi sēro, man gribas smiet,
Visu dzīvi kā sapni paudāt,
Bet tagad tai uzspļaujiet?

Kad citi dzīvo, es gribu mirt,
Kad citi ļimst, man vajag palikt.
Un sirdis un dvēseles uz
mūžiem šķirt
Un atkal pa gabaliem salikt.

Dāvis Ondzulis

Es savu Tēvzemi dzirdu
Ieklausies, vai tu dzirdi?
Upju un strautu čalas
Agrā pavasarī.
Bišu sanoņu
Svelmainā vasarā.
Lapu čaboņu
Krāsainā rudenī.
Aso vēju un sniegpārslu deju
Baltajos ziemas vakaros.
Odu sīkšanu Jāņu naktī,
Šūpoļu vēzienus Lieldienās,
Gaiļa dziesmu Mārtiņos,
Ugunskuru liesmu dejas Līgo svētkos.
Latvija dzīvo —
Mana Tēvzeme runā un dzird.
Man savu Tēvzemi jādzird un jāsadzird!

Un kas zin par likteņiem laiku griežos brīvos,
Vai pēc gadu simteņiem latvieši še dzīvos?
(A. Pumpurs)

Latvieti, ieklausies,
Tēvzeme sauc!
Paliec, dzimtenē, paliec
Savā Tēvzemē brīvā!
Ja tu, latvieti, dzīvosi,
Latvija dzīvos!
Ja tu, latvieti, mīlēsi,
Latvija mīlēs!
Ja tu, latvieti, ticēsi,
Latvija ticēs!
Ja tu, latvieti, priecāsies,
Latvija priecāsies!
Ja tu, latvieti, skumsi,
Latvija skums.
Ja mēs — tauta — to spēsim,
Tad Latvija spēs!
Latvija spēs būt,
Jo mēs esam stipri,
Mēs esam vienoti,
Mēs esam brīvi
Savā Tēvzemē — Latvijā.
Mēs esam varena tauta —
Latvieši brīvā,
Vienotā Latvijā!
Nebūs te vietas naidniekam,
Nebūs tam ļauts tiesu spriest,
Kamēr vien būs
Latvieši Latvijā!

Laura Greize

La lobba

esmu cilvēks vilks
kaucu uz mēnesi arvien biežāk un skaļāk
skatos uz mēnesi caur aizsvīdušo logu
un vienalga ka šobrīd ir diena
es vēlos nakti
pulcēties baros un kaukt par satversmes
grozījumiem
un baumot par pasaules galu
es zinu, ka viņš teica
un es arī protu tā
viņa tā negrib
jo tie viņai aizliedz
gaudojam vienā ritmā
tikai katrs uz citu valodas pusi
sadalām pasauli uz pusēm
vienu pusi mums
pārējo atdosim ubagiem
kas uz ielas lasa nomestās kapeikas
noteikts referendums
par vilku ķeršanu
es nebēgšu
es stāvēšu ar jēra acīm
un lūkošos publikā
— atvainojiet vai šis ceļš ved uz elli
gribu tur nokļūt?
polifoniskās melodijas sirdspuksti ritmā
ieraksti savus
es kaukšu priekš tiem
man patīk sagaidīt rītausmu
domās par grūstošām pilsētām
es spētu valdīt par tām
es kaucu uz mēnesi
un tā katru dienu nakti un ziemu
nesavaldīta un mazliet par daudz brīva
lai ļautu kaimiņiem gulēt
vilciens vilcis vilcēnu
a kur aizvilcis?
lekt vilcienā ar vilka spēku
un aizvilkt tavu pasauli tālāk no manas
tad varēsim kopā gaudot
uz mēnesi
esmu cilvēks vilks
kuru neviens nespēs sagūstīt
pat tu

Rita CVETKOVA

***

Siltas rokas vienmēr būs,
tiem, kam krūtīs karsta sirds
dos tie visu nešauboties
visiem, kam tas vajadzīgs
sapņus, kuros varēs augt
līdz pat debesīm un tur
seglot vēju kamanās
baltā gaismas pasaulē
pieskarsies ar mīlestību
gaismas loks tad plašāks
kļūs,
ziedēs krāsas visumā
acīs, sirdīs, lūpās tā,
kā to paredzējis kāds!

Anna Pastare

***

Sniedzos pēc saules,
Attopos ellē,
Kur eņģeļi
Tēlo
Laimīgas sejas.
Logi tīk tumši
Un durvis ir ciet.
Salst rokas.
Un nejūtu.
Laiks nesteidzas.
Sniedzos pēc nakts.
Attopos debesīs
Un kāds
Netēlojot
Sasilda mani.
Jūtu —
Tīk silti...

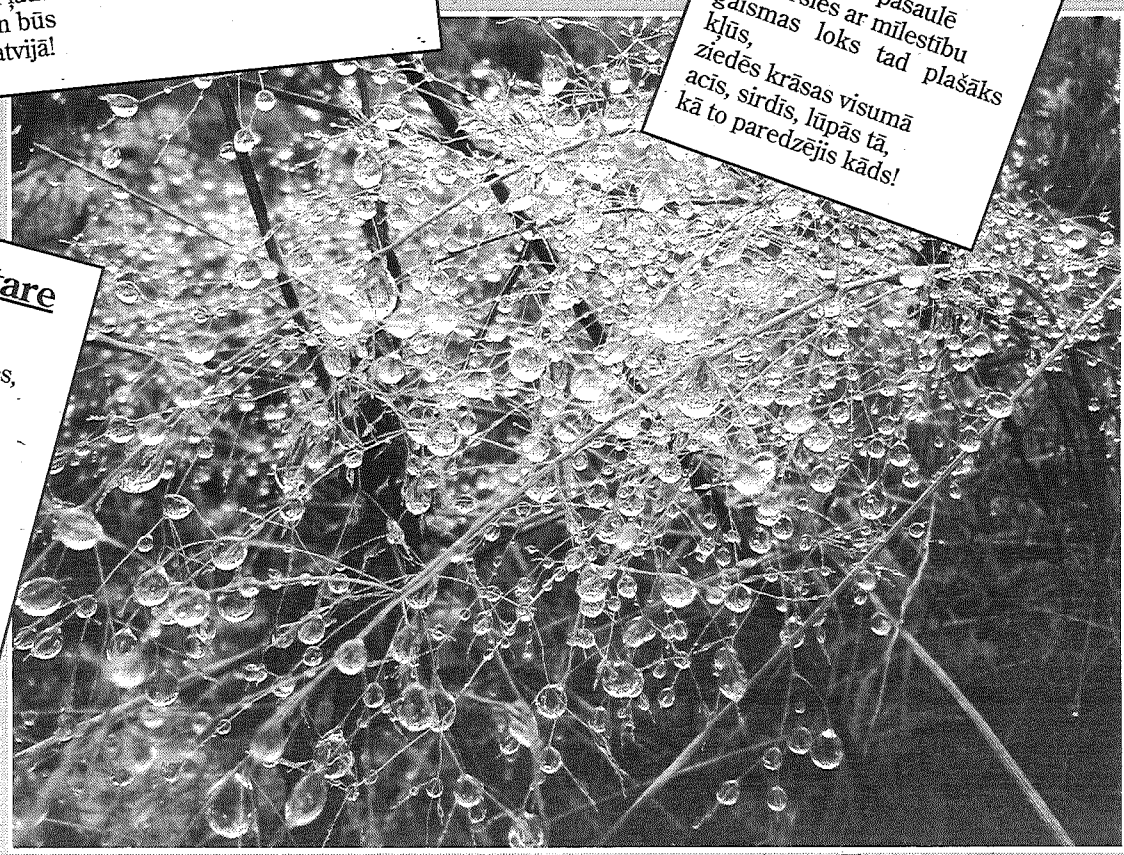

Ziemas rotas. Foto: V.Popa

BALVI

Nošauj piecus, bet ievaino trīs vilkus

Jaunā gada pirmajās dienās apvienoto mednieku kolektīvs Vecumu pagastā nomedīja piecus vilkus, bet ievainoja trīs. Vilku medībās piedalījās mednieki no Šķilbēnu, Vecumu, Nastrovas un Medņevas mednieku kolektīviem. Mednieku un makšķernieku kluba «Medņeva» prezidents Pēteris Pravs stāsta, ka vilki ir ļoti savairojušies, tie saplosa gan mežacūku sivēnus, gan stirnas un uzbrūk arī aļņiem.

Vilku skaita palielināšanos sekmēja pērnā, sniegiem bagātā ziema, kad plēsoņām bija pa pilnam barības, bet medniekiem bija ierobežotas medību iespējas. Savukārt šajā medību sezonā vilku medības līdz šim nesekmējās tieši sniega trūkuma dēļ, kaut gan vilkus mednieki manīja. Uzkrītot sniegam, janvāra pirmajās dienās Vecuma pagasta Lugos uz ceļa mednieki uzgāja astoņu vai deviņu vilku pēdas. Viņi steidzīgi organizēja medības, sapulcinot 44 medniekus no vairākiem kolektīviem. Teritoriju, kurā atradās plēsoņas, ielenca. Vilki, mednieku iztraucēti, «pabira» uz visām pusēm. Piecus mednieki nošāva, bet trīs ievainoja, kuri, kā spriež Pēteris Pravs, dzīvotāji nebūs. Pa diviem vilkiem nomedīja Medņevas un Vecumu mednieku kolektīvu mednieki, bet vienu — Šķilbēnu mednieku kolektīva mednieks. Vecumos mednieki nomedīja divus vilku tēviņus un trīs mātītes.

Pagājušajā gadā Ziemeļaustrumu mežniecības teritorijā, kurā ietilpa arī bijušais Balvu rajons, nomedīja desmit vilkus. Ziemeļaustrumu virsmežniecības inženieris Laimonis Kļaviņš prognozē, ka medījamo vilku limitu nomedīs ātrāk nekā līdz 31. martam — medību sezonas beigām. Ja uzkritīs sniegs, vilku medības tikai sāksies.

Upītē pulcējās Ziemassvētku vecīši un maskas

Ziemas saulgriežos pie Upītes tautas nama pulcējās astoņi Ziemassvētku vecīši. Tas bija pirmais Ziemassvētku vecīšu salidojums Upītē.

Vecīši ar ziemeļbriežiem un kamanām ierasties nevarēja, jo tad sniega vēl nebija, bet lielu bluķi līdzi tomēr atvilka. Klātesošie uz lapiņām sarakstīja un bluķa plaisās ievietoja sliktos darbus un nedarbus, lai ugunskurā tos sadedzinātu. Pēc tam viņi gāja dažādās rotaļās, noskaidroja, ko labu vai sliktu dara bērni.

Iedzīvotāju atsaucību Upītēs guva arī masku karnevāls, uz kuru ieradās 39 maskas: dažādi «dzīvnieki», «pūķis», «līgavas un precinieki», «laupītāji», «bandīti», — gan pasaku, gan izdomāti un neredzēti tēli. Tika piešķirtas četras pirmās vietas maskām «Afišu stabs», «Mikimauss», «Ķiniešu panda» un «Flinstons». Žūrijas sastāvā darbojās grupas «Patrioti.lg» mūziķi Juris Ostrovskis un Artūrs Uškāns, kā arī vietējo kultūras iestāžu pārstāvji.

«Vaduguns»

DAUGAVPILS

Maļinovā atkal būs dievnams

Ugunsgrēks, kas 2010. gada maijā izcēlās Maļinovas pagasta pārvaldes ēkā, šajā vietā plosījās jau trešo reizi, kas pārsteidza daudzus. Teritorija, kur atrodas ēka, vēsturiski piederējusi Latvijas pareizticīgajai baznīcai. Pēc nelaimes Maļinovas pareizticīgo kopiena vērsās novada domē un lūdza nodegušo ēku nodot tās pārziņā, lai tur uzceltu dievnamu. Entuziasti nolēma atjaunot vēsturisko taisnīgumu — uzbūvēt baznīcu vietā, kur tā atradās gandrīz pirms 200 gadiem.

● Šeit būs ieeja dievnamā.

Vēsture divu gadsimtu garumā

Maļinovas pagasta novadpētnieki labi zina sava apvidus bagāto vēsturi. 1828. gadā šeit tika izveidota pirmās sapieru brigādes apmetne, kuru vēlāk pārdēvēja par kājnieku karavīru apgabalu, kurā ietilpa Grāveri, Lipiniški, Maļinovka un Šķeltova, tajā bija četras rotas. Teritorijā dzīvoja daudz pareizticīgo, tāpēc ar militāro apmetņu departamenta rīkojumu katrā ciemā uzbūvēja koka baznīcu.

Maļinovas Svētā kņaza Aleksandra Ņevska baznīca sākumā atradās ciema nomalē, aptuveni kilometra attālumā no tagadējās vietas. Pēc apgabala slēgšanas 1958. gadā dievnamus nodeva Polockas bīskapa pārziņā, tika izveidotas baznīcu draudzes.

Pēterburgas — Varšavas šosejas celtniecības dēļ XIX gadsimta pirmajā pusē baznīcu pārcēla uz ciema centru. To ievērojami paplašināja, lai pietiktu vietas visiem ticīgajiem. 1860. gada 20. jūlijā dievnamu iesvētīja par godu svētajam pravietim Elijam. Kopš tā laika svētā piemiņas dienā — 2. augustā — Maļinovas dievnamā svin baznīcas aizbildņa svētkus. 1875. gadā šeit bija 146 draudzes locekļi, viņu skaits pastāvīgi pieauga. Baznīcas paspārnē darbojās četras draudzes skolas.

Pirmais ugunsgrēks izcēlās 1941. gadā kauju laikā, uzbrūkot vācu karaspēkam. Arī atjaunotais pravieša Elijas dievnams nodega, un, kā uzskata aculiecinieki, tas nebija nejauši. Lai saglabātu baznīcas piederumus, vietējie iedzīvotāji piedāvāja ierīkot dievnamu savās mājās. Galarezultātā baznīcu iekārtoja garīdznieka mājā, kura atradās šosejas otrā pusē. Šeit baznīca atrodas arī tagad.

Nodegušās baznīcas vietā 1959. gadā sāka celt kultūras namu. Pirms būvdarbiem atraka divu baznīcas kalpotāju kapus, viņu mirstīgās atliekas pārapbedīja Maļinovas kapsētā. Pirmo reizi ugunsgrēks administratīvajā ēkā izcēlās 1999. gadā un nopostīja to līdz pusei. Savukārt 2010. gada ugunsgrēks kļuva par jaunu atskaites punktu Maļinovas pareizticīgo kopienas vēsturē. Itin kā sūtot zīmi no augšas, dievnamā sāka asarot svētā pravieša Elijas ikona.

Debesu aizsardzība

Kad bija nokārtotas juridiskās formalitātes, nodegušās ēkas teritorijā sākās darbs. Ziedotāju, brīvprātīgo meklēšanu un organizatoriskās rūpes uzņēmās virsmācītājs Joans Kreculs, kuru daugavpilieši pazīst kā Vecās Forštates Pētera un Pāvila dievnama pārzini. Maļinovas draudzi viņš vada jau desmit gadus.

Viņa tuvākais palīgs ir Maļinovā dzimušais pazīstamais dziedātājs Sergejs Pimanovs. Dievnama atdzimšana dzimtajā ciemā bija sens viņa sapnis. Sergeja vecāki atceras, ka pēc kara Maļinovā pravieša Elijas dienā notika tautas svētki, gadatirgus, dejas, vizināšanās ar zirgiem. Svētkos piedalījās aptuveni 5000 cilvēku no visas apkārtnes. Tēvs Joans stāsta, ka lielu ieguldījumu dievnama atdzimšanā devuši labdari, tagadējie un bijušie Maļinovas iedzīvotāji, vietējie un Latvijas uzņēmēji, kā arī labi cilvēki, kuri dažkārt pat nav minējuši savu vārdu. Dievnamā brīvprātīgi strādāja projektētāji, celtnieki, vietējie iedzīvotāji. Novada dome piešķīra 500 latus. Tēvs Joans, kurš pēc profesijas ir celtnieks, iesaistīja darbā Vecās Forštates dievnama draudzes locekļus.

Kopš 2010. gada vasaras jau paveikts liels apjoms pirmo, vismagāko darbu. Pamatos ir ielieti simtiem kubikmetru betona, atjaunotas ugunsgrēka sabojātās sienas, ielikti logi un sagatavots jumts jauna seguma likšanai. Tēvs Joans stāsta, ka jumta jumšana pašlaik ir vissvarīgākais uzdevums, tas jāpaspēj līdz salam. Tādējādi aukstumā būs iespējams strādāt iekšā. Pavasarī ēku siltinās. Pašlaik tiek risināts jautājums, kāds apkures veids tik lielā telpā būs izdevīgāks. «Otrā stāva jumts daļēji tiks noņemts, būs vieta dziedātājiem. Apakšā noteikti būs kristību vieta,» topošo dievnamu izrāda Sergejs Pimanovs.

● Tēvs Joans ir pārliecināts, ka visapkārt ir daudz labu cilvēku.

Ieeja baznīcā būs šosejai pretējā pusē, bijušās ieejas vietā atradīsies altāris. No tagadējās baznīcas uz jauno pārvietos zvanu torni un visus priekšmetus. Turpmāk ieplānota arī teritorijas labiekārtošana — tiks ierīkota arī stāvvieta un bērnu rotaļu laukums.

Novembrī dievnamam uzstādīja krustu, kurš 75 gadus atradās uz Vecās Forštadtes baznīcas. Uz jautājumu, vai nepastāv māņticība sakarā ar to, ka dievnams tiek celts vietā, kur vairākkārt noticis ugunsgrēks, Joans Kreculs atbild: «Māņticībai tiek pakļauti neticīgi cilvēki. Neticīgais tic arī melnam kaķim. Taču daudzi gadījumi apliecina, ka dievnama vietā nedrīkst būvēt neko citu, izņemot dievnamu.» Kā piemēru viņš min Maskavas galveno — Kristus Glābēja dievnamu. Pēc iznīcināšanas tā vietā vairākkārt centās kaut ko uzbūvēt, bet nekas nesanāca.

«Latgales Laiks»

Krāslavā noskaidrota nepilngadīgu zagļu grupa, kuras kontā vismaz pieci likumpārkāpumi

Kā informē Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes inspektore Anastasija Laizāne, pērnā gada decembra sākumā Krāslavas policija saņēma informāciju par to, ka Artilērijas ielā nozagta automašīna Mitsubishi. Policisti uzsāka izmeklēšanu un pēc neilga laika, pateicoties sekmīgi veiktajiem operatīvajiem meklēšanas pasākumiem, aizturēja trīs pusaudžus, kuri visi dzimuši 1996. gadā. Nozagto automašīnu drīz atrada.

Turpinot uzsāktā kriminālprocesa izmeklēšanu, policijas darbinieki noskaidroja, ka aizturētie pusaudži, neskaitot automašīnu Mitsubishi, iesaistīti vēl vismaz četrās zādzībās. Veicot kriminālprocesuālās darbības, policija noskaidroja un aizturēja vēl divus noziedzīgās grupas dalībniekus, puišus, kuri dzimuši 1995. un 1994. gadā.

Tādā veidā nepilngadīgo jauniešu grupa tiek turēta aizdomās par pērnā gada decembrī izdarītajiem noziegumiem — zādzību no automašīnas VW Rēzeknes ielā, automašīnas VW zādzības mēģinājumu, pielāgojot atslēgu, Raiņa ielā, automašīnas BMW zādzības mēģinājumu, pielāgojot atslēgu, Vienības ielā, automašīnas VW Golf zādzības mēģinājumu un zādzību no tās Baznīcas ielā.

A.Laizāne piebilst, ka policija turpina izmeklēšanu un pārbauda minētos jauniešus sakarā ar citiem līdzīgiem noziegumiem, kas paveikti Krāslavā.

Ceļu policisti brīdina — lēnāk brauksi, tālāk tiksi

Policija lūdz visus ceļu satiksmes dalībniekus un transportlīdzekļu vadītājus, dodoties izbraukumā ar savu automašīnu, ņemt vērā meteoroloģiskos apstākļus, kā arī izvēlēties pareizu un drošu braukšanas ātrumu. Īpaša uzmanība jāpievērš ceļa stāvoklim un brauktuves īpatnībām, atceroties tautas parunu — lēnāk brauksi, tālāk tiksi.

Kā informē Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes inspektore Anastasija Laizāne, nepatīkamu piemēru ir vai cik. Tā pagājušajā nedēļā vienā dienā, 11. janvārī, Daugavpils novadā, piemēram, reģistrēti pieci ceļu satiksmes negadījumi, kuros cietuši 14 cilvēki, tajā skaitā arī bērni.

Ap pulksten 4.00 no rīta Daugavpilī pie gaisa tilta pāri dzelzceļam Lielajā ielā VW Passat vadītājs netika galā ar stūri, nobrauca no ceļa un ietriecās apgaismojuma stabā. 21 gadu vecā pasažiere guva smadzeņu satricinājumu un sistu brūci galvā.

Ap pulksten 15.30 Nīcgales pagastā uz ceļa Rīga — Daugavpils automašīnas Renault vadītājs neievēroja drošu distanci un sadūrās ar priekšā braucošo mikroautobusu Ford. Straujas bremzēšanas laikā Renault sadūrās arī ar aizmugurē braucošo mašīnu. Savukārt mikroautobuss sadursmes rezultātā iebrauca grāvī un apgāzās. Šajā negadījumā cieta pavisam septiņi cilvēki, no kuriem pieci bija bērni (viens — 10 gadus vecs, divi — piecus gadus veci, divi — četrgadīgi). Par laimi, neviens šajā negadījumā negāja bojā. Vissmagāk cieta četrgadīgs puisītis, kuram ārsti konstatēja rokas lūzumu. Smadzeņu satricinājumu mediķi konstatēja diviem cilvēkiem — piecgadīgai meitenei un kādai 30-gadīgai sievietei. Pārējiem negadījuma dalībniekiem medicīniskā palīdzība tika sniegta turpat uz vietas.

Pusstundu vēlāk negadījums noticis Daugavpilī. Sadursmes rezultātā smadzeņu satricinājumu guvusi automašīnas Volvo pasažiere.

Ap pulksten 17.00 uz pilsētas robežas automašīnas Ford vadītājs uzbrauca gājējam. Sagadījās tā, ka 40-gadīgais vīrietis burtiski nokrita uz ceļa braucamās daļas tuvu braucošai automašīnai. Slimnīcā ārsti viņam konstatēja atslēgas kaula lūzumu, dažādas sistas brūces, kā arī alkohola reibumu.

Nākamais negadījums tajā pašā dienā reģistrēts Naujenes pagastā ap pulksten 18.00, kad automašīna Audi izbrauca pretējā joslā, kur sadūrās ar pretim braucošo automašīnu (arī Audi). Šajā negadījumā cieta četri cilvēki, ārsti viņiem konstatēja dažādas traumas — smadzeņu satricinājumus, sasitumus, nobrāzumus, arī deguna lūzumu.

Policija pievērš gājēju uzmanību tam, ka, pirms šķērsot brauktuvi, nepieciešams pārliecināties par drošību. Svarīgi atcerēties, ka uz slidena ceļa strauji apturēt automašīnu nav iespējams. Pat neskatoties uz to, ka atrodaties uz zebras, automašīna ātrāk neapstāsies!

Tumšā diennakts laikā svarīgi atcerēties arī par atstarotāju lietošanu, lai autovadītāji jūs varētu pamanīt. Ja būsiet redzams uz ceļa, dzīvosiet ilgāk!

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldē reģistrētie notikumi

Preiļu policisti aizturējuši 17-gadīgu laupītāju recidīvistu

Kā «Novadnieku» informē Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes inspektore Anastasija Laizāne, 11. janvāra vakarā Preiļos kādā daudzstāvu māju pagalmā septiņpadsmitgadīgs pusaudzis, iegriežot rokā ar nazi 20 gadus vecam jaunietim, nolaupīja viņam mobilo telefonu. Saņemot informāciju par laupīšanu, policijas darbinieki uzsāka tūlītēju izmeklēšanu. Pateicoties cietušā jaunieša precīzām liecībām un policijas darbinieku operatīvi veiktajiem meklēšanas pasākumiem, pēc neilga laika uzbrucējs tika aizturēts savā dzīvesvietā Preiļos. Turpat tika atrasts un izņemts arī nolaupītais telefons.

Aizdomās turētais jaunietis ir aizturēts Kriminālprocesa likuma 264. panta noteiktajā kārtībā. 13. janvārī viņu nogādāja uz tiesu, lai lemtu par drošības līdzekļa — aresta — piemērošanu. Policijas pārstāve piebilst, ka pērnā gada pavasarī aizturētais tika nosacīti notiesāts ar brīvības atņemšanu uz diviem ar pusi gadiem par divu laupīšanu izdarīšanu. Savukārt Preiļu rajona tiesā iztiesāšanas stadijā atrodas vēl divi kriminālprocesi — viens par laupīšanu un otrs par vidēji smagu miesas bojājumu nodarīšanu.

Aizturēta grupa, kas zaga Riebiņu novadā

Pagājušajā nedēļā policijas darbinieki aizturējuši zagļu grupu, kas darbojusies Riebiņu novadā.

Kā informē policijas pārstāve A.Laizāne, pagājušā gada decembra beigās Riebiņu novada Stabulnieku pagastā tika reģistrētas vairākas metāla izstrādājumu zādzības gan no apdzīvotām, gan neapdzīvotām privātmājām. Veicot izmeklēšanu un kriminālprocesuālās darbības, Preiļu policijas iecirkņa darbinieki noskaidroja un aizturēja trīs personas — 1995. un 1994. gadā dzimušus jauniešus, kā arī agrāk tiesātu 1983. gadā dzimušu vīrieti.

Turpinot uzsākto kriminālprocesu izmeklēšanu un pārbaudot aizturēto saistību ar citām zādzībām, policija noskaidroja, ka minētās personas ir izdarījušas vairāk nekā 10 noziedzīgo nodarījumu epizodes, tajā skaitā gan zādzības, gan mantu tīšu bojāšanu. Personām piemērots ar brīvības atņemšanu nesaistīts drošības līdzeklis.

Aizkalnē noķēra vairākkārt tiesātu zagli

Policija saņēma informāciju par to, ka Preiļu novada Aizkalnē izsists veikala logs un nozagtas dažādas preces — alkohols, cigaretes, pārtika. Preiļu iecirkņa darbinieki, veicot neatliekamās izmeklēšanas darbības, operatīvās meklēšanas rezultātā aizturēja 1986. gadā dzimušu vīrieti. Tas bija vietējais iedzīvotājs. Lielākā daļa nozagto mantu izņemta.

Aizturētajai personai piemērots ar brīvības atņemšanu saistīts drošības līdzeklis — apcietinājums. Policija tāpat informē, ka gados jaunais vīrietis agrāk ir jau četras reizes tiesāts, pēdējo reizi — par analoģiska rakstura nozieguma izdarīšanu 2010. gadā. Zināms, ka no apcietinājuma viņš atbrīvots tikai pērnā gada rudenī.

Likumpārkāpumu izdarīja gada pirmajā dienā

1. janvārī ap pulksten 23.45 Daugavpilī nenoskaidrota persona, pielietojot fizisku spēku pret diviem jauniešiem, kuri dzimuši 1992. un 1994. gadā, vienam no viņiem atņēma mobilo telefonu, bet otram virsjaku. Cietušie nekavējoties paziņoja par laupīšanu vecākiem, kuriem izdevās pašiem aizturēt laupītāju turpat netālu no notikuma vietas. Pēc tam viņš tika nodots policijas rīcībā.

Uzsākot izmeklēšanu, policisti noskaidroja laupītāja personību. Tas izrādījās kāds deviņpadsmitgadīgs jaunietis, kurš bija izsludināts policijas meklēšanā par agrāk izdarītu analoģiska rakstura nodarījumu. Aizdomās turētais tika arestēts, pamatojoties uz iepriekš pieņemto tiesas lēmumu par viņa arestu. Policija turpina izmeklēšanu.

Labi, ka nešāva ar bisi

2. janvārī policijas iecirknī Ludzā tika saņemta informācija par to, ka Kārsavas novada Salnavas pagastā kādās mājās starp vietējiem iedzīvotājiem izcēlies konflikts, kas var pāraug lielās nepatikšanās. Policijas darbinieki ieradās notikuma vietā un pie viena no konfliktā iesaistītajiem vīriešiem mājas pagalmā atrada vienstobra medību bisi TOZ-16.

Pret bises saimnieku, 1982. gadā dzimušu vīrieti, par nelikumīgu šaujamieroča glabāšanu uzsākts kriminālprocess. Līdz ar to viņam draud arī kriminālatbildība.

Aulejā mazdēls ar nazi «audzināja» vectēvu

7. janvārī ap pulksten 5.50 no rīta Krāslavas policijas iecirknī saņemta informācija par to, ka slimnīcā no Aulejas pagasta nogādāts kāds 86 gadus vecs vīrietis, viņam konstatēta durta brūce krūtīs. Pēc šīs informācijas saņemšanas policija uzsāka izmeklēšanu. Pēc neilga laika uz aizdomu pamata par nodarītajiem miesas bojājumiem policijas darbinieki aizturēja cietušā mazdēlu, 1988. gadā dzimuši vīrieti.

Uzsākts kriminālprocess pēc Krimināllikuma 13. nodaļas — noziedzīgi nodarījumi pret personas veselību. Notiek izmeklēšana.

Bija jālūdz sapieru palīdzība

9. janvāra rītā Kārsavas novada Mežvidu pagasta Veicinānos uz lauka atrada Otrā pasaules kara laika lādiņu. Tā izrādījās nesprāgusi 120 milimetru mīnmetēja mīna. Par bīstamo atradumu paziņoja Zemessardzes Nesprāgušās munīcijas neitralizēšanas rotas speciālistiem, kas mīnu neitralizēja.

Daugavpils centrā aizturēja noziedzīgas grupas pārstāvi

9. janvārī Kriminālpolicijas biroja darbinieki, veicot izmeklēšanu iepriekš uzsākta kriminālprocesa ietvaros, Daugavpils centrā tūlīt pēc narkotisko vielu realizācijas aizturēja 1977. gadā dzimušu noziedzīgas grupas pārstāvi. Pie viņa atrada divus gramus metamfetamīna.

Turpinot kriminālprocesuālās darbības, sankcionētas kratīšanas laikā aizturētā vīrieša dzīvesvietā tika atrasti un izņemti vēl seši grami narkotisko vielu. Zināms, ka aizturētais jau agrāk bija tiesāts par narkotisko vielu realizāciju.

Policija turpina kriminālprocesa izmeklēšanu pēc Krimināllikuma 253.[1] panta — narkotisko vai psihotropo vielu neatļauta realizēšana.

Rēzeknē apcietināti divi nepilngadīgi automašīnu zagļi

Pēdējā laikā policijai vairākkārt nācies konstatēt, ka Rēzeknē notiek automašīnu zādzības, kā arī zādzības no automašīnām. Beidzot janvāra pirmajā nedēļā Rēzeknes iecirkņa darbinieki aizturēja divus nepilngadīgus (abi dzimuši 1995. gadā) jauniešus, kuri tiek turēti aizdomās gan par automašīnu zādzībām, gan zādzībām no automašīnām (kopā vismaz četri gadījumi).

Rēzeknes policijā tika saņemti vairāki paziņojumi no cietušajiem. Tā 5. janvāra naktī Atmodas ielā no daudzdzīvokļu mājas pagalma nozagta automašīna VW, ko vēlāk gan atrada. Savukārt naktī no 4. uz 5. janvāri mājas pagalmā Dzelzceļnieku ielā no automašīnas VW Passat nozagta magnetola, bet netālu stāvošo automašīnu Audi kāds bija mēģinājis neveiksmīgi aizdzīt. Arī 6. janvārī policijā saņemts paziņojums, ka notikusi automagnetolas zādzība no Audi salona Kosmonautu ielā.

Veicot izmeklēšanu uzsāktajos kriminālprocesos, policijas darbinieki aizdomās par šīm zādzībām aizturēja divus agrāk vairākkārt policijas redzeslokā nonākušus pusaudžus. Kā informē Latgales reģiona pārvaldes inspektore Anastasija Laizāne, puiši jau ir tiesāti par analoģiska rakstura noziegumiem. Tāpat tiesas lietvedībā atrodas vēl citi procesi, kuros iztiesāšana nav pabeigta. Kārtējo reizi jauniešiem piemērots ar brīvības atņemšanu saistīts drošības līdzeklis — apcietinājums.

Baltinavā un Viļakā zagļus ātri noskaidroja

10. janvāra vakarā Baltinavā nenoskaidrotas personas, uzlaužot kādas garāžas durvju slēdzeni, nozaga alumīnija priekšmetus. Īpašniecei nodarīts materiālais zaudējums 155 latu apmērā.

Par zādzību ar iekļūšanu telpā tika uzsākts kriminālprocess pēc Krimināllikuma 175. panta 3. daļas. Veicot izmeklēšanu, Balvu iecirkņa policijas darbinieki noskaidroja aizdomās turamos un drīz aizturēja. Tie bija vietējie, 1968. un 1974. gadā dzimuši Baltinavas novada iedzīvotāji, kuri jau agrāk nonākuši konfliktā ar likumu.

Savukārt nākamajā dienā policistiem izdevās ātri noskaidrot zādzībā vainojamo personu Viļakā. 11. janvārī saņemta informācija no Viļakas par to, ka no kādas medicīnas iestādes darba telpām pazuduši divi bez uzraudzības atstāti mobilie telefoni. Izbraucot uz notikuma vietu, policisti ātri vien noskaidroja aizdomās turamo. Tā bija 1975. gadā dzimusi sieviete, kura jau agrāk nonākusi policijas redzeslokā par līdzīgām izdarībām. Viņa tika aizturēta savā dzīvesvietā, turpat atrasti ar nozagtie tālruņi. Par zādzību uzsākts kriminālprocess.

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes informācija

Lappusi sagatavoja L.Kirillova

Aptaujas rezultāti internetā

(no 9. līdz 15. janvārim)

Vai tu piedalīsies referendumā par krievu valodas noteikšanu par otro valsts valodu?

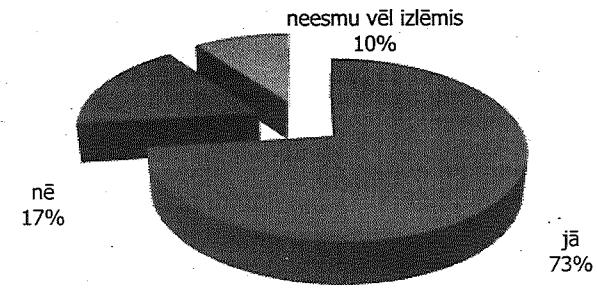

● «Novadnieka» interneta mājas lapā www.novadnieks.lv izsludinātās interaktīvās aptaujas balsojuma rezultātu diagramma.

NOVADNIEKS

RUBRIKAS: DAŽĀDI, PĒRK, PĀRDOD, MAINA, MEKLĒJU DARBU.

PRIVĀTSLUDINĀJUMS (maksas).

Rubrika _____ Derīgs līdz 19. janvārim.

Tālr.

Aizpildīšanas noteikums: viena rūtiņa — viena zīme.

Sludinājumus «Novadniekā» pieņem Preiļos, Brīvības ielā 14. Tālr./fakss 653-07057.

Iesniedzēja vārds, uzvārds _____

Adrese, tālr. _____

Vai sludinājumu ievietot interneta mājas lapā? Jā Nē

Maksa Ls 0,40 (ar PVN).

Jāiesniedz tikai laikrakstā publicētais kupons, kopētus un pa faksu sūtītus nepieņemsim.

Preiļu volejboliste ar panākumiem spēlē nacionālajā junioru izlasē

Šī gada 7. un 8. janvārī telekanālā *sportacentrs.com* tiešraidē varēja vērot Latvijas junioru (meiteņu) Eiropas čempionāta pirmās kvalifikācijas kārtas spēles, kuras norisinājās Jelgavā Zemgales Olimpiskajā centrā. Latvijas izlase ar 3 : 0 uzveica savas pretinieces — Dānijas un Kipras nacionālās izlases. Tādējādi Latvijas meitenes iekļuva nākamajā kvalifikācijas kārtā, kur viņu pretinieces būs Baltkrievijas, Vācijas, Polijas, Francijas un Lietuvas junioru izlases.

Latvijas komandas sastāvā libero pozīcijā (libero ir spēlētāja pozīcija, kurš uzņem serves un uzbrukumus, šie spēlētāji neservē un neuzbrūk) spēlēja preiliete **Katrīna Strode**. Jau vairākus gadus viņa veiksmīgi startē nacionālajā izlasē.

Katrīna pastāstīja, ka izlasē sākusi spēlēt 2008. gadā, kad uz Preiļu bērnu un jauniešu sporta skolu atnācis izsaukums no Latvijas Volejbola federācijas ar aicinājumu piedalīties fiziskās sagatavotības testos. Pēc testiem tika nosauktas meitenes, kuras piedalīsies sacensībās. Viņu vidū bija arī Katrīna.

Izlases spēlētājas, kas tagad kļuvušas tuvas draudzenes, ir no dažādām Latvijas volejbola skolām — Rīgas volejbola skolas, Daugavpils bērnu un jauniešu sporta skolas un Murjāņu sporta ģimnāzijas. Komandu trenē Inguna Minusa un Aleksandra Tihovska.

Pirmās sacensības meiteņu komandai bija «Baltijas kauss» Gulbenē 2008. gadā, kur iegūta trešā vieta. Šajās spēlēs volejbolistes piedalās katru gadu, šogad, piemēram, izcīnīta pirmā vieta. Spēlēts arī Austrumeiropas Volejbola zonālās asociācijas sacensībās Maskavā (Krievija) un Grondo (Baltkrievija). Pēc tam sekoja Eiropas čempionāta kvalifikācija Košicē (Slovākijā), kur iegūta 4. vieta.

Panākumi, protams, nekrīt no gaisa, ir daudz un smagi jātrenējas gan ikdienā, gan treniņnometnēs. Tās parasti notiek Murjāņu sporta ģimnāzijā. Treniņi ir divreiz dienā, bet par lielām mocībām Katrīna to neuztver, saka, esot pieradusi pie slodzes. Parasti treniņnometnes tiek rīkotas skolēnu brīvdienās vai arī pirms nopietnām sacensībām, tāpēc izklaidēm laika neatliek. Tā kā Katrīna mācās Preiļu Valsts ģimnāzijā, kur prasības ir stingras, arī uz spēlēm un treniņiem mācību grāmatas vienmēr ir līdzi.

A.Upenieks

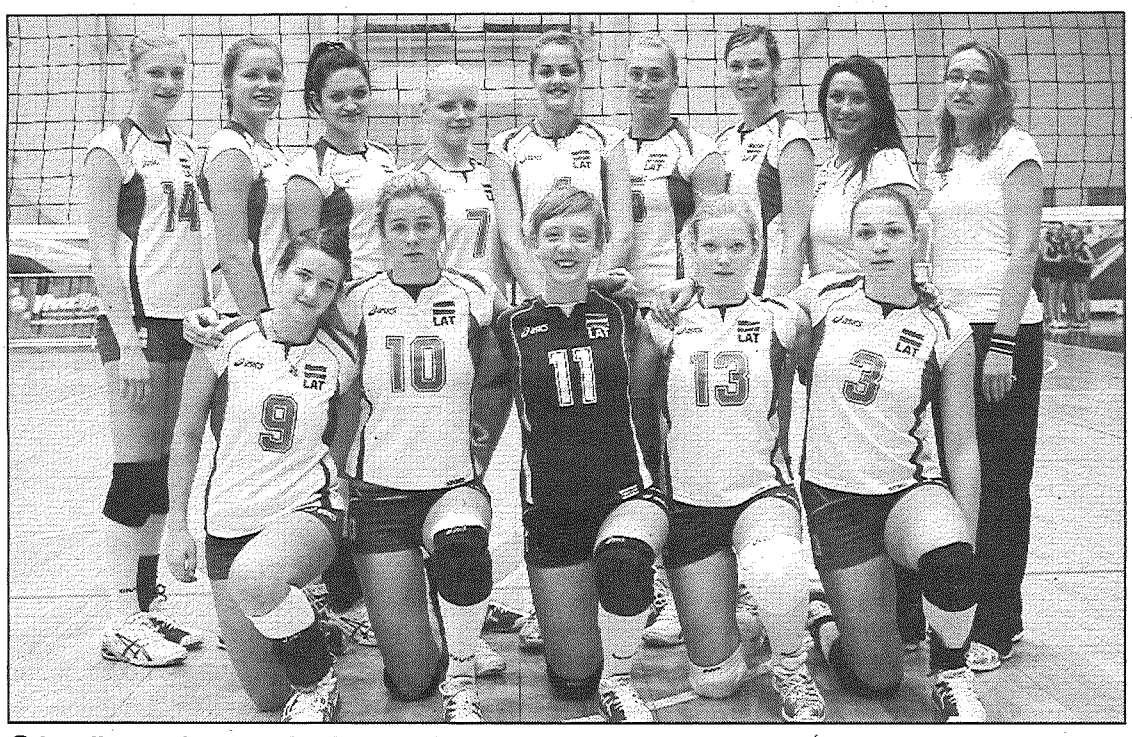

● Latvijas nacionālās vienības volejbolā sastāvā ir arī Preiļu Valsts ģimnāzijas un Preiļu bērnu un jauniešu sporta skolas audzēkne Katrīna Strode (pirmajā rindā vidū tumšā sporta tērpā). Par iespēju spēlēt izlasē viņa pateicas savai trenerei Zojai Jakimovai.

Zolītes čempionāts Preiļos

14. janvārī Preiļos notika 2012. gada Preiļu novada atklātais zolītes čempionāts, kurā piedalījās 34 dalībnieki no Preiļu un Riebiņu novada, Līvāniem, Viļāniem, Jēkabpils, Madonas, Balviem, Aglonas, Alūksnes un Gulbenes.

Dienas gaitā kopumā tika izspēlētas 1728 partijas, kuru rezultātā tika noskaidroti Preiļu novada čempionāta labākie zoles meistari. Visas dienas gaitā nepārspēts palika vadošais Līvānu novada zoles meistars Ilgonis Snikers. **I.Snikers** izcīnīja 1. vietu, iegūstot 39 punktus. Atpaliekot par trim punktiem, 2. vietu ieguva **Edgars Upenieks** no Preiļiem. 3. vietu ar 34 punktiem izcīnīja Aglonas novada pārstāvis **Valdis Lukaševičs.**

Preiļu novada zolītes čempionāts notika ar Preiļu novada domes un AS "Aldaris" atbalstu. Godalgoto vietu ieguvēji saņēma piemiņas balvas. Pie balvām tika arī turnīra vecākais dalībnieks no Jēkabpils Vilnis Beniņš, vienīgā daiļā dzimuma pārstāve Lūcija Zdanovska no Preiļiem, pirmās vinnētās zoles īpašnieks Valdis Katkevičs no Preiļiem un saspringtā cīņā pēdējās vietas ieguvējs Juris Anspoks no Preiļiem.

Čempionāta dalībnieki atzīmēja labo gaisotni un izteica cerību, ka čempionāts Preiļos tiks organizēts arī turpmāk.

E.Upenieks,
čempionāta organizators un galvenais tiesnesis

Vai ir mūžīgs skujkoku zaļums?

Skujkoku skuju mūža ilgums ir atkarīgs no augšanas apstākļiem. Priedes skuju mūžs svārstās no trijiem līdz 17 gadiem, egles — no sešiem līdz septiņiem gadiem, īves — no četriem līdz astoņiem gadiem. Skujkoki savu rotu maina pakāpeniski, tādēļ to nepamana.

Kādēļ parastā priedē visu ziemu redzami triju veidu čiekuri?

Pavasarī apputeksnēsies sīkie, nelielie, pelēcīgie čiekuri.

Vasarā notiks apaugļošanās ievērojami lielākajos, zaļajos čiekuros, kuros apputeksnēšanās bija notikusi iepriekšējā gada pavasarī.

Priedes sēklas izkaisīsies — aprīlī, maijā — no trešā veida čiekuriem, kuri ir pelēkbrūni, nobrieduši jau iepriekšējā gadā.

LABU APETĪTI!

Jogurta torte

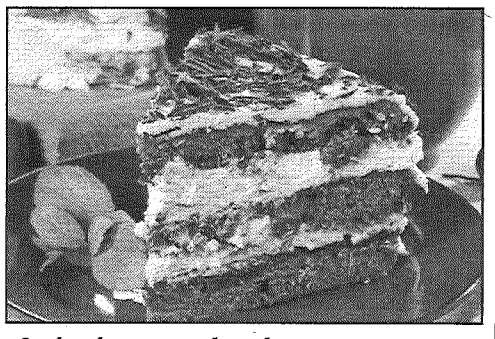

370 g miltu, 120 ml jogurta, 180 g rūgtās šokolādes, 180 g sviesta, 350 g gaišā cukurniedru cukura, 1 tējkarote vaniļas ekstrakta, 3 olas, 2 tējkarotes sausā rauga, šķipsniņa sāls.

Apziešanai :

šokolādes glazūra, 600 ml saldā krējuma, 3 ēdamkarotes pūdercukura.

Šokolādi sasmalciniet, izkausējiet ūdens peldē un atstājiet, lai atdziest. Sviestu saputojiet ar cukuru un vaniļas esenci līdz irdenai masai. Pastāvīgi maisot, vienu pēc otras pielieciet olas. Tad pievienojiet šokolādi, pielieciet pa daļām jogurtu, miltus, sāli un raugu. Mīklu lieciet divās ar cepamo papīru izklātās veidnēs un cepiet 30-40 minūtes līdz 180°C temperatūrai uzkarsētā cepeškrāsnī.

Gatavos biskvītus izņemiet no cepamajām veidnēm, lieciet uz restēm un ļaujiet tiem atdzist.

Izkausējiet glazūru. Saldo krējumu saputojiet ar pūdercukuru.

Biskvītus pārgrieziet pa diagonāli uz pusēm, vienu plāksni apziediet ar glazūru, tad ar saldo krējumu. Vienu pēc otras tāpat salieciet un apziediet ari pārējās plāksnes. Ar atlikušo glazūru apziediet tortes virspusi un malas.

Sludinājumus «Novadniekā» pieņem Preiļos, Brīvības ielā 14.
Reklāmas nodaļas tālr./fakss 65307057.
e-pasts: novadnieks@inbox.lv

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS

Jauni un lietoti DATORI.
Iespējama nomaksa.
Tālr. 26533575, *www.lotek.lv*

SIA „LATVIJAS GAĻA"
iepērk liellopus, aitas, jaunlopus, zirgus.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 28761515.

LPKS "Baltic Meat Standard"
iepērk liellopus, jaunlopus.
Labas cenas. Ir dažādas piemaksas.
Sver uz elektroniskajiem svariem.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 20250289, 63354097.

PIEDĀVĀ DARBU
profesionāla līmeņa zāģeru brigādei kailciršu izstrādē Preiļu novadā.
Tālr. 20276658.

SIA AIBI iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus, cūkas.
Labas cenas. Samaksa tūlītēja.
Tālr. 26142514, 20238990.

Pārdod

AUDI 100 C4 (universāls, 2,6, benzīns/gāze, jauna TA, klimata kontrole, ABS, signalizācija, 1993. g. izl., labā stāvoklī, Ls 1250). T.29238225;

AUDI 80 (1986. g. izl., TA, pārejas modelis, Ls 300). T.29493140;

AUDI A4 (1,8, zilā met. krāsā, lūka, signalizācija, jaunas ziemas riepas, jauns akumulators, TA līdz 04.2012., teicamā stāvoklī). T.29889257, 22452627;

AUDI A4 (1,9 TD, dīzelis, 1996. g. izl., UNIVERSAL, ideālā stāvoklī, 4400 EUR). T.29569556;

AUDI A6 (1,9 TDI, 1996. g. izl.). T.26127655;

AUDI A6 (2,5 TDI, 1999. g. izl., sedans, tumši zilā metāliskā krāsā, viss elektro, kondicionieris, automātiskā ĀK, 6900 EUR). T.28227222;

AUDI A6 (2,8, 1995. g. izl., jauna TA, klimata kontrole, signalizācija, lietie diski, ādas salons, QUATTRO, 4x4, teicama braukšana sniegainā ziemā lauku ceļos). T.29168061;

AUDI B4 (1992. g. izl., TA līdz 31.07.2012., 2,0 mono, ķiršu krāsā, riepas M+S, signalizācija ar tālvadības pulti, magnetola – CD, MP3, labā stāvoklī, iespējama maiņa, Ls 1100). T.26187111;

BMW 523 (2,5, benzīns, TA, lietie diski, teicamā stāvoklī, Ls 3000, 1997. g. izl.). T.26344644;

BMW 525 (1990. g. izl., TA līdz 03.02.2012., samaksāts nodoklis, labā stāvoklī, Ls 870, steidzami). T.20223238;

BMW 525 TDS (1994. g. izl., TA, el. lūka, el. spoguļi, el. stikli, MP3, sudraba krāsā, sedans, Ls 1300). T.27018713;

BMW 525 TDS TOURING (UNIVERSAL, 1997. g. izl., mehāniskā ĀK, dīzelis, TA līdz 05.2009., ABS, ARS, Air Bag, viss elektro, centrālā atslēga, piekabes āķis, lietie diski, jaunas vasaras riepas, 6100 EUR). T.29592913;

CHRYSLER GRAND VOYAGER (2,5 TDI, 1999. g. izl., Ls 2000, TA līdz 05.2012.). T.29458186;

FORD TRANSIT (treilers). T.29170840;

GAZ 66 (armijas variants, kravas furgons, 1986. g. izl., siltināta alumīnija "būda", labā stāvoklī, visi agregāti darba stāvoklī). T.29830057;

MAZDA 323F (2001. g. izl., teicamā stāvoklī, TA līdz 12.2012., Ls 2800). T.28662678;

MITSUBISHI CARISMA (1996. g. izl., TA līdz 12.2012., 1,6, gāze/benzīns, rūpnīcas iekārta, ļoti ekonomiska, iespējams uz nomaksu ar pirmo iemaksu). T.26361663;

MITSUBISHI SPACE WAGON (1996. g. izl., 2,0, benzīns, tumšā ķiršu krāsā). T.26165647;

NISSAN X-TRAIL (2,2 DCI, 2004. g. izl., pelēkā met. krāsā, no Itālijas, 100 kW, ādas salons, vispilnākā komplektācija, ļoti labā tehniskā un vizuālā stāvoklī). T.29419310;

OPEL ASTRA CARAVAN (1998. g. izl., 2,0 TD, TA, teicamā tehniskā un vizuālā stāvoklī, iespējama maiņa pret mikroautobusu). T.29285615;

OPEL OMEGA B (1994. g. izl., 2,0 l, benzīns, TA līdz 08.2012., Ls 500, var rezerves daļām). T.29734086;

OPEL OMEGA, ISUZU TROOPER vai maina pret AUDI QUATTRO. T.26397730;

OPEL VECTRA (2,0 DTI, dīzelis, 2000. g. izl., jauna TA, sedans, signalizācija, sudraba krāsā, klimata kontrole, viss elektro, jauna AKB, ekonomisks dzinējs, teicamā tehniskā stāvoklī). T.26763439;

PEUGEOT 406 (2000. g. izl., 2,0, dīzelis, tumši zilā krāsā, tikko no Holandes, teicamā tehniskā stāvoklī, 3100 EUR). T.29115507;

VAZ 2329 ŅIVA (ar TA, labā stāvoklī, 2000. g. izl., kravas, ar tentu). T.29779628;

VOLVO S40 (1997. g. izl., 1,8i, melnā krāsā, ādas salons, TA līdz 12.2012., Ls 1450). T.26154592;

VOLVO S60 (2,4D, 2002. g. izl., sedans, TA līdz 06.08.2012.) vai maina pret mazāku auto. T.28675082;

VW PASSAT VARIANT (2,0, benzīns, jauna TA, kondicionieris, lietie diski, pretmiglas lukturi, 1994. g. izl.), riepas (M+S, 235/55, R18, NEXEN, jaunas, Ls 50). T.28861043;

VW SHARAN (1,9 TDI, 1996. g. izl., melnā krāsā, 7-vietīgs, TA, teicamā stāvoklī, nobraukums 250 000, tikko no Vācijas, Ls 2500). T.28893917;

VW SHARAN (1998. g. izl., dīzelis, 7-vietīgs, zaļā krāsā, 5-pakāpju ĀK, TA, Ls 1950). T.28893917;

ŽIGULI (teicamā stāvoklī, cena pēc vienošanās). T.28635262;

AUDI A4 AVANT (1997. g. izl., 1,8i, melnā krāsā, kondicionieris, no Vācijas, 2699 EUR). T.26592786;

HONDA CIVIC AERODECK (dīzelis, 1998. g. izl., 2,0 TD, tumši zaļā krāsā, no Vācijas, 2199 EUR). T.29482783;

HONDA CIVIC AERODECK (dīzelis, 2000. g. izl., 2,0 TD, tumši zaļā krāsā, no Vācijas, 2599 EUR). T.29482783;

MITSUBISHI CARISMA (dīzelis, 1999. g. izl., 1,9 TD, tumši zaļā krāsā, no Vācijas, 2499 EUR). T.29482783;

NISSAN ALMERA TINO (dīzelis, 2001. g. izl., 2,2 TD, sudraba krāsā, no Vācijas, 3499 EUR). T.26592786;

NISSAN PRIMERA (dīzelis, 1998. g. izl., 2,0 TD, sudraba krāsā, no Vācijas, 2499 EUR). T.29482783;

OPEL ZAFIRA (dīzelis, 2002. g. izl., 2,2 DTI, tumši zaļā krāsā, no Vācijas, 3999 EUR). T.26592786;

VOLVO V40 (dīzelis, 1998. g. izl., 1,9 TD, tumši zilā krāsā, no Vācijas, 2699 EUR). T.26592786;

VW PASSAT VARIANT (dīzelis, 1999. g. izl., 1,9 TDI, tumši zaļā krāsā, no Vācijas, 3399 EUR). T.26592786;

ātrumkārbu KAMAZ ar dalītāju, dīzeļdzinēju (vācu, ar gaisa dzesēšanu). T.27493390;

autoriepas (185/15C, M+S, 185x75 R14, ar diskiem uz 4 skrūvēm). T.29295935;

autostiklus (visa veida), veic to uzstādīšanu. Tel. 27410050, e-mail: autostikli@gmail.com;

diskus (lietos, A4, A6, C4, oriģinālie, ļoti labā stāvoklī, 4 gab., komplekts, Ls 100). T.29419310;

frontālo iekrāvēju (MTZ traktoram, Ls 1100), piekabi (Ls 350). T.26542198;

lietos diskus (A4, A6, C4, oriģinālie, ļoti labā stāvoklī). T.29419310;

pļaujmašīnu (Ls 350). T.26542198;

radiatoru (BMW 525, E39, jaunā iepakojumā, lēti). T.28307191;

rezerves daļas (FORD TRANSIT, 2,5D, FIAT DUCATO, 2,5D, 1993. g. izl., VW T2 – T4, 1987. – 1993. g. izl., OPEL ASTRA, 2000. g. izl., NISSAN SUNNY, 1991. g. izl., 1,6, benzīns). T.29478322;

rezerves daļas (MAZDA 626, 1996. g. izl., MITSUBISHI GALANT, 1994. g. izl., SPACE RUNEER, 1994. g. izl., NISSAN PRIMERA, 1997. g. izl., SUNNY). T.22155800;

rezerves daļas (RENAULT LAGUNA, 1994. g. izl., MEGANE SCENIC, 1998. g. izl., KIA SEPHIA/SHUMA, VW GOLF 3, 1994. g. izl.). T.22155800;

rezerves daļas (SUBARU LEGACY, 2,5, automāts, VW GOLF, 2,0 GTI, MITSUBISHI COLT, 1,3, 12V, FORD SCORPIO, 2,5 TDS, RENAULT ESPACE, 2,2, dzinējs). T.26436441;

rezerves daļas (VAZ), ģeneratorus (dažādus, lēti). T.29744927;

rezerves daļas (VW PASSAT VARIANT, 2,0i, 1992. g. izl.). T.22033005;

rezerves daļas (VW PASSAT, 1,9 TD, 1992. g. izl.). T.20238210;

rezerves daļas (VW PASSAT, 1985. – 1995. g. izl., OPEL OMEGA, 2,0, 1997. g. izl., FORD FIESTA, 1990. g. izl., TOYOTA COROLLA, 1989. g. izl.). T.29478322;

riepas (185, R15, LOR 59, M+S), diskus (R14, AUDI 80, 100), diskus (R14, MITSUBISHI GALANT). T.29295935.

Izīrē

vai pārdod 2-istabu dzīvokli Preiļos lauktehnikas rajonā. Tālr. 26565225.

Šonedēļ populārākie vārdi – Lidija un Antons

Kā rāda Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (PMLP) apkopotā Iedzīvotāju reģistra statistika, šonedēļ vārda svētkus svinēs kopskaitā 21 784 Latvijas iedzīvotāji. No kalendārā iekļautajiem personvārdiem šonedēļ vispopulārākais vārds ir **Lidija** (8435), savukārt no vīriešu vārdiem – **Antons** (4515).

16.01.2012. – 22.01.2012. vārda dienas svin:

Datums	Vārds	Skaits	T.s. dzimuši šogad	Rīga	Rīgas rajons	Citur Latvijā
16.01.	LIDIJA	8435	0	3202	557	Daugavpils — 470
16.01.	LIDA	215	0	52	15	Liepāja — 22
17.01.	TENIS	26	0	8	4	Valmieras raj. — 3
17.01.	DRAVIS	3	0	2	0	
18.01.	ANTONS	4515	0	1307	304	Daugavpils — 325
18.01.	ANTIS	44	0	6	0	Valmieras raj. — 8
18.01.	ANTONIJS	149	0	47	8	Daugavpils — 23
19.01.	ANDULIS	43	0	6	3	Valmiera — 5
19.01.	ALNIS	79	0	23	10	Limbažu raj. — 5
20.01.	OĻĢERTS	667	0	150	54	Daugavpils — 31
20.01.	AĻĢIRTS	26	0	4	1	Aizkraukles raj. — 4
20.01.	AĻĢIS	129	0	19	9	Bauskas raj. — 17
20.01.	ORESTS	70	0	26	5	Ogres raj. — 5
21.01.	AGNESE	6153	0	1632	667	Liepāja — 264
21.01.	AGNIJA	661	0	148	64	Liepāja — 29
21.01.	AGNE	81	0	27	6	Aizkraukles raj. — 6
22.01.	AUSTRIS	488	0	80	48	Madonas raj. — 20

DZĪVOSIM SASKAŅĀ AR MĒNESS RITMU

No 19. līdz 22. janvārim **dilstošs** Mēness. IV Mēness fāze. 23. un 24. janvārī **jauns** Mēness. I Mēness fāze. 19. un 20 . janvārī Mēness atradīsies Strēlnieka zīmē. 21. un 22. janvārī pāries Mežāzī, bet 23. un 24. janvārī Mēness atradīsies Ūdensvīra zīmē.

Dilstoša Mēness laikā organismā enerģija dilst. Jo tuvāk jaunam Mēnesim, jo nespēcīgāki jūtamies. Pagurstam. Visam, ko šajā laikā dari, ir jābūt svarīgam un nozīmīgam. Nevajag neapdomīgi, veltīgi šķiest spēkus. Saudzē sevi.

Jauns Mēness ir laiks, kad Mēness atrodas starp Zemi un Sauli un no Zemes nav redzams. Jauna Mēness laikā Mēness un Saule atrodas vienā un tajā pašā Zodiaka zīmē, pastiprinot šīs zīmes enerģētiku.

21. janvāris – labvēlīga diena kaitīgu ieradumu atmešanai, skaistumkopšanai, ādas tīrīšanai, sejas maskām, manikīram. Šajā dienā īpaši novērtēsim laipnību, uzslavas, dāvanas. Laba diena, lai atrisinātu ieilgušus strīdus, līgtu piedošanu.

22. janvāris – piemērota diena skaistumkopšanai, ādas tīrīšanai, sejas maskām un manikīram.

23. janvāris – jauns Mēness cikls un 1. Mēness diena no plkst. 9:30. Jaunā Mēness enerģētika izjūtama visa mēneša garumā. No plkst.4:00 līdz 15:30 vēlama atslodze, lietojot tikai ūdeni vai nesaldinātu zāļu tēju, bet 12 stundas pirms un pēc šī laika – viegli sagremojamu, liesu ēdienu.

23. janvārī – jaunā Austrumu – Pūķa – gada sākums.

Svētais ūdens

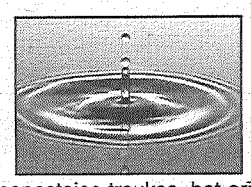

Pareizticīgie 19. janvārī svinēs Kristus kristīšanu. Šajā dienā visu pareizticīgo baznīcu garīdznieki iesvēta ūdeni – ne vien baznīcās sanestajos traukos, bet arī upēs un ezeros. Pusnaktī no 18. uz 19. janvāri (t.i. no plkst. 24:00 līdz 2:00) visi ūdeņi akās un pat krānā jūsu dzīvoklī tek tikpat svēts ūdens, kā tas, kas baznīcā un tam piemīt tādas pašas dziednieciskas īpašības. Šajā dienā ūdens iegūst īpašu molekulāro kristālisko režģi un pildīts pudelēs tas ilgi paliek svaigs un spēj dziedināt no slimībām. Tā kā pildiet ūdeni dzeršanai (vislabāk no dabīgiem avotiem un akām) un noteikti (ja iespējams) izpeldaties ālinģī. Varbūt notiks brīnums un Jūsu ticība dabas spēku visvarenībai dziedinās gan jūsu garu, gan ķermeni. Esiet veseli!